

İRAN ÜLKE RAPORU

Hazırlayan
İnci Selin AYDIN
Haziran, 2009

T.C.
Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi

İRAN İSLÂM CUMHURİYETİ

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Yüzölçümü	1 648 195 km ²
Yönetim Şekli	İslâm Cumhuriyeti
Resmi Dili	Farsça
Nüfusu	55,8 milyon (1996 nüfus sayımı) 73,3 milyon (IMF, 2008 yıl sonu tahmini)
Başlıca Kentleri	Tahran (7,70 milyon), Meşhed (2,41 milyon), İsfahan (1,58 milyon), Tebriz (1,37 milyon), Şiraz (1,20 milyon)
Etnik Yapısı	% 51 Farsi, % 24 Azeri, % 8 Gilaki-Mazandarani, % 7 Kürt, % 3 Arap, % 7 Diğer
Para Birimi	Riyal (IR) 1 ABD \$ = 9 700 IR (Haziran 2009 itibarıyla) Konuşma dilinde İranlılar "Tümen"i de kullanmaktadır. 1 tümen = 10 IR.
Ölçü Birimi	Metrik sistem ile birlikte yerel ölçüler de kullanılmaktadır. 1 jerib=0.108 ha; 1 artaba=0.66 hl; 1 rey=11.88 kg
Zaman	GMT'den 3,5 saat, Türkiye saatinden 1,5 saat ileridedir.
Takvim Yılı	İran yılı 21 Mart'ta başlamakta olup; ilk altı ay 31 gün, sonraki beş ay 30 gün ve onikinci ay 29 gün (ve her dört yılda bir 30 gün) çekmektedir. 21 Mart 2008'de İran takvimine göre 1387 yılına girilmiştir.
Resmi Tatiller	İran'da birçok tatil dini ve İslami yıla göredir. Bu durumun istisnası ise 21-24 Mart'ta kutlanan Yeni Yıl (Nevruz)'dur. İran'da hafta sonu tatili Perşembe ve Cuma günleri uygulanmaktadır. 2009 yılı tatil günleri; 6 Temmuz (dini tatil), 20 Temmuz (dini tatil), 7 Ağustos (dini tatil), 11 Eylül (dini tatil), 20 Eylül (dini tatil), 14 Ekim (dini tatil), 28 Kasım (milli tatil), 6 Kasım (dini tatil), 26-27 Aralık (dini tatil).
İklimi	Karasal iklim. En sıcak ay olan Temmuz'da ort. hava sıcaklığı 22-37°C ve ort. yağış miktarı 3 mm iken; en soğuk ay olan Ocak'ta ort. hava sıcaklığı eksi 3-7°C ve ort. yağış miktarı 46 mm'dir.

İran Ekonomisine İlişkin Projeksiyon Özeti

	2007 ^a	2008 ^b	2009 ^c	2010 ^c
Nüfus (milyon)	72,4	73,3 ^a	74,2	75,1
Nominal GSYİH (Milyon Dolar)	286 058	337 343	384 772	444 385
Reel GSYİH'deki Artış (%)	7,8	6,5	0,5	2,9
Kişi başı GSYİH (ABD Doları, Satın Alma Gücü Paritesi ile)	10 598	11 400	11 380	11 596
Petrol Üretimi ('000 varil/gün)	3 956	3 829 ^a	3 600	3 950
Petrol İhracatı (Milyon Dolar)	81 764	77 929	38 509	48 725
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	17,1	25,5 ^a	19,1	16,5
Tüketici Fiyat Enflasyonu (yıl sonu)	19,6	26,4 ^a	20,5	18,2
Mal İhracatı, fob (Milyar Dolar)	97,4	95,1	56,4	67,5
Mal İthalatı, fob (Milyar Dolar)	56,6	67,2	55,1	56,2
Cari Hesap Dengesi (Milyar Dolar)	34,1	16,7	-8,9	1,1
Cari Hesap Dengesi (GSYİH'nin %'si)	11,9	4,9	-2,3	0,2
Dış Borç (yıl sonu; Milyar Dolar)	21,0 ^b	21,9	18,9	18,5
Döviz Kuru IR:ABD\$ (ort)	9,281	9,429 ^a	9,645	9,790
Döviz Kuru IR:€ (yıl sonu)	13,555	13,658 ^a	13,216	13,775

^a Gerçekleşen ^b EIU tahmini ^c EIU öngörüsü

Kaynak: EIU Iran Main Country Report, Haziran 2009.

SIYASİ VE EKONOMİK YAPI

İran'da kuvvetler ayrılığı prensibi geçerli olmakla beraber, erkler Dini Liderin denetimine tabidir. Mevcut Dini Lider, İslâm Cumhuriyeti'nin kurucusu Humeyni'den sonra seçilmiş olan Ali Hameneyi'dir. İran'da Başbakanlık Kurumu bulunmamakta olup; yürütme erki 4 yıllık dönemler için gizli oy prensibi ile yapılan genel seçimlerde seçilen Cumhurbaşkanı'nın sorumluluğundadır.

İslami Danışma Meclisi: 4 yıllık dönemler için halkın doğrudan ve gizli oy ile seçtiği 290 milletvekilinden oluşan İran Meclisi, sadece bir yasama organı niteliğinde olmayıp; idarenin tüm eylem ve işlemlerinde inceleme ve araştırma yapma yetkisine sahiptir.

Anayasayı Koruyucular Konseyi: Dini Liderlik Makamınca seçilen güncel bilgilere sahip 6 kişilik dini ulema ve Yargı Erki Başkanı'nın önerdiği İslâmi Danışma Meclisi tarafından seçilen 6 kişilik hukukçu heyetinden oluşan Anayasal bir kurumdur. 6 yıllık dönemler itibarıyla görev yapan bu kurumun başlıca görevi; İslâmi Danışma Meclisi kararlarının Anayasa'ya ve Devletin resmi mezhebine uygunluğunu denetlemektir.

İran'da yargı erki, yasama ve yürütmeden tam bağımsız olarak iş görmektedir. Adalet Bakanlığı, yargı ve yürütme erkleri arasındaki koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür. Yargı erkinin işleyişinden, Dini Lider tarafından içtihat verme yetkisine haiz ulema arasından 5 yıllık süre için atanan Yargı Erki Başkanı sorumludur. İran devriminin ardından mevcut Kara Avrupası Hukuk Sistemi, İslâm Hukuku ile birleştirilerek oluşturulan İran hukuk sisteminde, İslâm hukuku daha çok aile hukuku ve ceza hukuku alanlarında uygulanmaktadır.

İran ekonomisinin % 40'ı doğrudan, % 45'i de "bonyad" olarak adlandırılan İslâmî esaslı vakıflar aracılığı ile dolaylı olarak devletin kontrolündedir. Kalan % 15'lik kesim ise, muhafazakar olan İran özel sektörünün (bazaar) elindedir.

İşadamları (Bazargan): İslam devrimi öncesinden bu yana ihracat, ithalat, kambiyo ve sermaye piyasaları gibi yapıları elinde tutan iş adamları, rejimin en yakın destekçilerinden olup, ekonomide dışa açılma fikrine karşıdır. Faizsiz kâr sisteminin geçerli olduğu İran'da resmî olmayan biçimde bankacılık sektörü fonksiyonunu da "bazaar" mensubu işadamları yürütmektedirler. Ayrıca, yurt dışında tahsillerini tamamlayıp İran'a geri dönen ve Batılı anlamda faaliyet gösteren özel sektör de canlanma eğilimindedir.

Vakıflar (Bonyad): Özellikle Irak'la yapılan savaş sonrası dönemde savaşta can kayıpları veren ailelere yardım amacıyla faaliyete başlayan vakıflar; geniş vergi muafiyetleri, sübvansiyonlar ve muazzam işgücü katılımları ile son derece etkili bir hale gelmiş devlet tekelleridir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Dünya kanıtlanmış ham petrol rezervlerinin % 11,5'ine (ikinci sırada) sahip olan ve doğalgaz rezervleri açısından da dünyada ikinci sırada yer alan İran, petrol fiyatlarındaki artıştan en kazançlı çıkan ekonomilerdendir. Dünyanın en büyük 4. petrol üreticisi olan İran, ihracat gelirlerinin % 80'ini petrolden elde etmektedir. Hızlı nüfus artışı, enflasyon, işsizlik, temel ihtiyaç malzemelerine uygulanan sübvansiyonların devlet bütçesi üzerindeki yükü, verimsiz kamu sektörü, devlet tekellerinin (bonyad) denetimindeki zorluklar ve BM'nin ve ABD'nin uyguladığı yaptırımlar ise İran ekonomisindeki başlıca sorunlardır.

Küresel ekonomik kriz yüzünden, İran'a hedeflenenin altında yabancı sermaye girişi gerçekleşmiştir. İran'ın reel ekonomik büyümesinin 2009/10 döneminde (21 Mart-20 Mart) % 0,5, 2010/11 döneminde ise % 2,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. 2008 yılında % 25,5 düzeyinde olan enflasyonun, 2009 yılında % 19,1'e, 2010 yılında ise % 16,5'e gerileyeceği tahmin edilmektedir. 2008/09 döneminde yüksek seyreden uluslararası petrol fiyatlarının etkisiyle ihracat gelirleri artan İran'ın dış ticaret fazlası, yakıt ithalatındaki artış nedeniyle toplamda % 32 oranında azalmıştır. 2009 yılında İran'ın dış ticaret fazlasının 1,2 Milyar Dolar'a gerilemesi, ancak 2010/11 döneminde yeniden yükselerek 11,2 Milyar Dolar'a ulaşması beklenmektedir.

Tablo 1. İran'ın Karşılaştırmalı Ekonomik Göstergeleri, 2007

	İran ^a	Irak ^b	Türkiye ^a	Mısır ^a	Ürdün ^a
GSYİH (Milyar Dolar)	286,1	62,3	657,1	129,8	15,8
Kişi Başı GSYİH (ABD Doları)	4 017	2 150	8 737 ^b	1 719 ^b	2 683 ^b
Kişi Başı GSYİH (ABD Doları, Satın Alma Gücü Paritesi ile)	10 781	3 530	11 748 ^b	5 350 ^b	4 756 ^b
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort; %)	17,1	30,7 ^a	8,7	9,5	5,4
Cari Hesap Dengesi (Milyar Dolar)	34,1	6,0	-37,6	0,5	-2,8
Cari Hesap Dengesi (GSYİH'nin %'si)	11,9	9,7	-5,7	0,3	-17,5
Mal İhracatı, fob (Milyar Dolar)	97,4	38,1	115,3	24,5	5,7
Mal İthalatı, fob (Milyar Dolar)	-56,6	-25,7	-162,0	-44,9	-12,0
Dış Borç (Milyar Dolar)	21,0 ^a	100,9	247,1 ^b	29,2 ^b	8,1 ^b

^a Gerçekleşen. ^b EIU tahmini

Kaynak: EIU Iran Main Country Profile, 2008.

Yabancı Sermaye

İslâm devrimi sonrasında çiftliklerin, şirketlerin ve bankaların devletleştirildiği ve yabancı sermayenin yasaklandığı İran'da Üçüncü ve Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânları ile birlikte yatırım ortamı iyileştirilmiş ve bu sayede yabancı sermaye girişinin önü açılmıştır. Kasım 1985'de yabancı şirketlerin İran'da pazarlama ve satış ofisi açmalarına izin verilmiş; 1993 yılında Serbest Bölgeler Kanunu, Haziran 2002'de ise Yeni Yabancı Yatırımı Teşvik ve Destekleme Kanunu (FIPPA) yürürlüğe girmiştir.

FIPPA ile, devletin kararları doğrultusunda ortaya çıkabilecek şirket zararları ile ana sermaye ve kârların yurt dışına transferi devlet garantisi altına alınmış, yabancı sermayenin bir İran şirketi ile ortaklığı belli bir yüzde ile sınırlandırılmamış, yabancı sermayenin ülkeye giriş ve çıkışında serbest piyasa kurunun geçerli olması garanti altına alınmış, yabancı şirketler için vergiler % 60'lardan % 20'lere indirilmiş, ayrıca yatırım yapılan bölgelere göre 5-10 yıllık vergi muafiyeti dönemleri öngörülmüştür. Diğer taraftan, yatırımın mahiyetine göre yatırımın % 80'ine varan oranlarda uzun vadeli ve düşük faizli kredi temin etme imkânı sağlanmıştır. Ayrıntılı bilgi için: www.investiniran.ir

SEKTÖRLER İTİBARIYLA İRAN EKONOMİSİ

Tablo 2. Sektörler İtibarıyla Reel GSYİH (% pay)

	2003	2004	2005	2006	2007
Tarım	12,0	11,2	10,2	10,4	10,2
Sanayi	39,2	40,6	42,4	40,8	41,3

Hizmetler 48,9 48,2 47,5 48,8 48,5

Kaynak: EIU Iran Main Country Profile, 2008.

Tarım

İran'da tarım sektörüne son yıllarda yapılan yatırımlar, ürün geliştirme, paketlenme ve pazarlama çalışmaları yeni ihrac pazarlarının yaratılmasına olanak tanımıştır. Geniş ölçekli sulama programlarıyla hurma, çiçek ve fıstık gibi ihracata yönelik tarımsal ürün gruplarının yanı sıra tütün, çay, buğday, arpa, pirinç ve şekerpancarı gibi tarım ürünleri de üretilmektedir. Tarım sektörü ülkedeki işgücünün yaklaşık dörtte birini istihdam etmektedir.

Sanayi

İran ekonomisinin petrole dayalı yapısının kırılarak sanayi üretiminin çeşitlendirilmesi amacıyla son yıllarda elde edilen petrol gelirlerinin bir kısmı diğer sanayi alanlarının gelişimine aktarılmaktadır. Verimsiz devlet kuruluşları sektöre hakim olup; başlıca sanayi dalları arasında halıcılık, mücevherat ve çelik sektörleri yer almaktadır. Orta Doğu'nun en büyük çelik sektörüne sahip olan İran'da otomotiv endüstrisinin yıllarca yüksek vergiler ve kotalar ile dış rekabetten korunması; beraberinde teknolojik yeniliklerin kullanımı, kalite ve maliyet konularında çeşitli sorunları da getirmiştir. Son yıllarda yabancı firmaların pazara nüfuz etmesi ve İran'da üretim ve montaj tesisleri kurmaları ile bu sorunlar da aşılmaktadır.

Tablo 3. Sanayi Üretimi (Yıllar itibarıyla % değişim)

	2003	2004	2005	2006	2007
Sanayi Üretimi	9,2	4,0	0,0	3,0	0,8

Kaynak: EIU Iran Main Country Profile, 2008.

Madencilik

Hidrokarbon İran'ın başlıca ihracat gelir kaynağı olup; tarımdan sonra en fazla istihdam bu sektörde yaratılmaktadır. Yabancı yatırımların büyük kısmı petrol, doğal gaz ve petrokimya sektörlerinde yoğunlaşmaktadır. İran dünyanın en büyük 4. petrol ihracatçısı olmasına rağmen, rafineri kapasitesi yeterli olmadığından ithalata başvurulmaktadır. İran'ın petrol ithalatının yaklaşık % 80'i Birleşik Arap Emirlikleri'nden, geri kalan kısmı ise Türkiye, İspanya, Fransa, Azerbaycan, Türkmenistan ve Singapur'dan gerçekleştirilmektedir. İran, aynı zamanda dünya bakır rezervlerinin % 4'üne ve dünyanın en büyük 2. bakır madenine sahiptir.

İnşaat Sektörü

İran-İrak Savaşı'nın sona ermesiyle 1990'lı yıllarda ülkeye dönen İranlılar'ın yarattığı ek konut talebi sayesinde canlanan inşaat sektörü, 2000'li yıllarda patlama yapmıştır. 2007/08 döneminde kentlerde özel sektör tarafından üstlenilen proje sayısında % 80'in üzerinde artış göze çarpmaktadır.

Telekomünikasyon

Mısır'dan sonra Orta Doğu'nun en kalabalık 2. ülkesi olması ve mobil telefon piyasasının yalnızca % 60'ına nüfuz edilmiş olunması (EIU, 2008) dolayısıyla, İran'da telekomünikasyon sektörü gelişime açıktır. 2009 yılı öncesinde % 70 oranında büyüyen

sektörde halihazırda iki adet (devlete ait olan MCI ve MTN Irancell) operatör faaliyet göstermektedir.

İRAN'IN DIŞ TİCARETİ

Dış Ticaret Politikası

Halihazırda Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olmayan ve gözlemci statüsünde bulunan İran, DTÖ'ye üyelik başvurusunu 19 Temmuz 1996'da gerçekleştirmiş, 26 Mayıs 2005 tarihinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur. İran'ın son yıllarda izlediği dışa açılma politikaları ve Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) üyelik hedefi doğrultusunda birçok ürünün ithalatında uygulanan tarife dışı engeller kaldırılmış ve birçok yasaklı ürünün ithalatına izin verilmiştir. Yerli sanayiye korumak amacıyla ithalatta uygulanan yüksek Ticari Kazanç Vergisi uygulaması ise 21 Mart 2005 tarihinde kaldırılmıştır.

Daha önce ithalatta uygulanan özel kur (1 ABD Doları=1,750 İran Riyali) serbest piyasa kuru ile eşitlenerek ithalatta alınan Gümrük ve diğer vergilerinin hesaplanmasında serbest piyasa kurunun esas alınması yönünde bir değişikliğe gidilmiştir. İthalatta alınan vergilerin hesaplanmasında esas alınan kurun 4,5 kat artmış olması nedeniyle vergi oranlarında yapılan indirimlerin etkisi sınırlı olmuştur. Ayrıca yerli sanayiye korumak amacıyla bazı temel sanayi dallarında (tekstil, otomotiv vb.) ithalatta uygulanan Gümrük Vergisi oranları yüksek tutulmaktadır. Örneğin 2008 yılında küresel ekonomik kriz ve azalan petrol gelirleri nedeniyle önlem olarak lüks malların ithalatı zorlaştırılmıştır. Katma Değer Vergisi (KDV) uygulamasına 2008/09 döneminde geçilememiş ve söz konusu tasarı ileri bir tarihe ertelenmiştir.

İthalat Rejimi

İran'da ithalattan önce ithal edilecek ürünün özelliğine (yerli üretiminin olup olmadığı vb.) göre İran Ticaret Bakanlığı'na müracaat ederek malın kaydedtirilmesi ve diğer Bakanlıkların (Sanayi, Sağlık, Tarım vb.) iznini gerektiren kalemlerde ilgili Bakanlıktan ithalat ön izninin alınması gerekmektedir. Bu izin, bankaların akreditif açarken de istediği bir belgedir.

İran'a ithalatı yasak maddeler arasında; dinen sakıncalı içecekler, gıda maddeleri, hayvansal besinler, yayın ve bantlar bulunmaktadır. İran'ın 2008 yılı ithalat ve ihracat düzenlemeleri ile ilgili bilgiler için İran Ticareti Geliştirme Kurumu'nun web sitesine başvurulabilir. (<http://en.tpo.ir/documents/document/12226/13133/laws-of-2008.aspx>)

İthalatta Aranılan Genel Şartlar:

1. İran Sanayi ve Ticaret Odasından elde edilen, geçerli ticaret lisansına sahip olmak (Kartı Bazargani).
2. İhracat ve İthalat Mevzuatı Kanun Yönetmeliği ekinde yer alan listede yazılı malların ithal şartlarına göre düzenlenmesi için gerekli belgeleri almış olmak.
3. Ticaret Bakanlığında kayıt yaptırmak.
4. İlgili bankaların birinde hesap açmak.
5. Standartların yanı sıra hayvansal, bitkisel ve sağlık karantinalarını konu alan ilgili mevzuatlar ile diğer ilgili yasalara uymak.
6. Mal denetleme şirketi tayin etmek ve malın gümrükten çıkarılmasında gerekli onay belgesini almak.
7. Gümrük harç ve vergilerini vb. ödemek.

8. İhracata karşılık mal ithalatının kapsadığı alanlar ilgili kanun maddelerinde belirtilmiştir.
9. Halihazırda ülkeye giren bir kısım mal ve eşyalar fiyatlandırma mevzuatı ile ithalatçılar tarafından da uyulması gereken mal dağıtım mevzuat hükümleri kapsamındadır.

İran'ın İhracatı

İran'ın 2007 yılı ihracatını gerçekleştirdiği ülkeler arasında Japonya'nın (% 16,3) yerini Çin'in (% 17,2) aldığı; Hindistan (% 11,8), Türkiye (% 8,5), Güney Kore (% 8,4) ve İtalya'nın (% 7,4) ise İran'ın diğer başlıca ihraç pazarları olduğu görülmektedir.

Tablo 4. İran'ın İhracatında İlk 30 Ülke (1000 Dolar)

Partner Ülke	2007 yılı İhracat Değeri	Partner Ülke ile 2007 yılı Ticaret Dengesi	Yıllık Büyüme 2003–2007, %	Yıllık Büyüme 2006–2007, %	Partner Ülkenin Dünya İthalatındaki Sıralaması
Toplam	77 500 570	33 523 110	31	13	
Çin	13 306 760	6 022 713	43	34	4
Japonya	12 634 220	11 301 970	14	14	6
Hindistan	9 165 577	7 320 317	173	20	18
Türkiye	6 615 394	5 174 204	43	18	20
Güney Kore	6 481 826	3 216 205	38	28	14
İtalya	5 700 518	3 172 146	29	17	8
Fransa	3 369 335	1 292 468	30	12	7
Çin, Taipei	3 274 050	2 684 667	16	13	17
Güney Afrika C.	2 955 505	2 736 769	20	10	37
Yunanistan	2 726 712	2 713 129	29	20	39
İspanya	2 106 876	1 486 261	25	-16	11
Singapur	1 344 781	808 818	18	-23	16
Fas	806 961	766 318	101	-15	55
Almanya	793 892	-4 160 789	20	54	3
Romanya	614 751	477 573	232	105	41
Suudi Arabistan	462 507	-79 510	42	-19	33
Hollanda	450 041	-205 921	7	-65	9
Pakistan	436 803	290 567	13	-1	54
Malezya	429 443	-188 795	46	-26	26
Portekiz	403 670	386 707	62	10	38
Rusya Fed.	348 913	-2 575 531	53	47	19
Avusturya	303 956	-127 493	92	74	23
Belçika	267 478	-277 977	63	62	10
Filipinler	200 264	106 089	-15	-88	44
Hong Kong	189 350	106 235	6	13	13
ABD	178 222	32 612	2	10	2
Umman	157 364	-178 653	52	41	71
İsveç	142 259	-204 858	-34	-2	25

Ermenistan	141 010	103 613	21	25	139
İngiltere	131 180	-670 412	30	-6	5

Kaynak: ITC TradeMap Statistics, 2009.

Uluslararası petrol fiyatlarında meydana gelen değişimlere paralel olarak İran'ın ithalat harcamaları ve dış ticaret dengesi değişkenlik göstermektedir. İran'ın 2007 yılı ithalatında Çin (% 16,6) yine baş sırada yer alırken, Almanya (% 11,3), Güney Kore (% 7,4), Rusya (% 6,6), İtalya (% 5,7), Kazakistan (% 5,6) ve Fransa (% 4,7) onu takip etmektedir. Türkiye ise İran'ın ithalatında % 3,3 payla 10. sıradadır.

Tablo 5. İran'ın İthalatında İlk 30 Ülke (1000 Dolar)

Partner Ülke	2007 yılı İthalat Değeri	Partner Ülke ile 2007 yılı Ticaret Dengesi	Yıllık Büyüme 2003–2007, %	Yıllık Büyüme 2006–2007, %	Partner Ülkenin Dünya İhracatındaki Sıralaması
Toplam	43 977 460	33 523 110	15	21	
Çin	7 284 049	6 022 713	33	62	2
Almanya	4 954 681	-4 160 789	12	-5	1
Güney Kore	3 265 621	3 216 205	15	28	11
Rusya Fed.	2 924 444	-2 575 531	17	54	12
İtalya	2 528 372	3 172 146	1	11	6
Kazakistan	2 451 368	-2 407 011	59	18	51
Fransa	2 076 867	1 292 468	-4	-13	5
Hindistan	1 845 260	7 320 317	17	27	25
Brezilya	1 837 598	-1 826 598	20	17	22
Türkiye	1 441 190	5 174 204	25	35	33
Japonya	1 332 250	11 301 970	4	14	4
Tayland	815 844	-729 224	25	45	24
İngiltere	801 592	-670 412	0	1	8
Hollanda	655 962	-205 921	15	-20	7
İsviçre	637 630	-605 371	12	6	20
İspanya	620 615	1 486 261	4	50	16
Malezya	618 238	-188 795	16	40	19
Çin, Taipei	589 383	2 684 667	24	15	17
Belçika	545 455	-277 977	1	-1	9
Suudi Arabistan	542 017	-79 510	328	75	18
Singapur	535 963	808 818	5	18	14
Ukrayna	506 591	-458 266	8	59	50
Endonezya	472 936	-392 786	27	51	31
Azerbaycan	434 731	-329 495	65	47	93
Avusturya	431 449	-127 493	4	4	23
İsveç	347 117	-204 858	-17	-29	21
Umman	336 017	-178 653	9	56	61
Arjantin	319 286	-317 683	75	4,896	44
Kanada	255 354	-213 564	14	-6	10

İslam Devrimi öncesinde Batı Almanya, ABD ve İngiltere İran'ın başlıca tedarikçileri iken, devrim sonrasında ABD ve İngiltere'nin ülkeye ihracatı ani bir düşüş göstermiştir. Bu süreçte sermaye malı ithalatında Almanya önemini korumuş olmakla beraber, son yıllarda Çin, Güney Kore ve Rusya'nın Almanya'nın pazardaki hakim konumunu sarstığı gözlenmektedir. Birleşik Arap Emirlikleri'nden yapılan reeksport miktarı da azalmaktadır.

Genel olarak İran'ın OECD ülkelerinden gerçekleştirdiği ithalatta düşüş görülmektedir. Nitekim sanayileşmiş ülkelerden yapılan ithalatın payı 1995 yılında % 64 seviyelerinde iken, 2007 yılı itibarıyla % 32'ye gerilemiştir. Asya, Güney Afrika ve Latin Amerika ile ticari bağlar ise kuvvetlenmektedir. Bu değişim, ABD'nin İran'a 1995 yılından bu yana uyguladığı yaptırımların bir sonucu olmasının yanı sıra, ticarete Batıya duyulan bağımlılıktan kurtulma çabalarının da göstergesidir.

Tablo 6. İran'ın İhracatında İlk 40 Ürün

HS No	Ürün Adı	2007 Değeri (1000 \$)	Yıllık Büyüme 2003–2007, %	Yıllık Büyüme 2006–2007, %	Dünya İhracatındaki Sıralaması
	Toplam	77 500 570	31	13	37
2709	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Üretilen Yağlar	62 669 780	30	11	3
2710	Petrol ve Bitümenli Minerallerden Üretilen-Ham Hariç-Yağlar	2 035 487	27	5	44
9999	Başka Yerde Tanımlanmayan Ürünler	1 845 984	45	12	28
2711	Petrol Gazı ve Diğer Gazlı Hidrokarbonlar	1 807 353	45	34	25
2905	Asiklik Alkoller ve Halojenli Sulfonlu, Nitrolu vb Türevleri	681 993	37	90	13
0802	Diğer Kabuklu Meyvalar (Taze, Kuru, Kabuklu, Kabuksuz)	653 262	11	13	3
7403	Aritilmiş Bakır, İşlenmemiş Bakır Alaşımları	598 106	85	-8	20
2902	Siklik Hidrokarbonlar	554 234	46	29	18
2601	Demir Cevherleri ve Konsantreleri	539 047	107	80	13
7208	Demir-Çelik Sıcak Hadde Yassı Mamulleri-Genişlik 600 mm'den Fazla	377 686	51	-27	34
5701	Düğümlü, Sarmalı Halılar, Yer Kaplamaları	322 547	-7	-12	2
2901	Asiklik Hidrokarbonlar	247 130	94	139	18
3907	Poliasetaller, Diğer Polieterler, Epoksit-Alkid Reçineler vb	232 195	300	63	26
8703	Binek Otomobilleri, Steysin Vagonlar, Yarış Arabaları	217 429	87	195	48
2603	Bakır Cevherleri ve	212 176	58	55	18

	Konsantreleri				
2917	Polikarboksilik Asitler, Anhidritleri, Halojenürleri Türevleri	196 173	96	65	18
3901	Etilen Polimerleri (İlk Şekillerde)	170 834	65	13	34
2503	Her Nevi Kükürt (Süblime, Çöktürülmüş, Kolloidal Kükürt Hariç)	161 314	15	212	3
7401	Bakır Matları-Çöktürülmüş Bakır	131 370	375	1741	2
7601	İşlenmemiş Alüminyum	130 893	33	24	45
2814	Saf Amonyak ve Amonyanın Sulu Çözeltileri	129 634	66	37	9
0806	Üzümler (Taze, Kurutulmuş)	127 328	14	12	11
7901	İşlenmemiş Çinko	120 034	116	-24	27
2515	Mermer, Traverten, Ekosin, Su Mermeri, Kireçli Taşlar	114 278	18	25	5
2712	Vazelin, Parafin, Petrol Mumu, Diğer Mumlar vb	113 314	98	13	9
7204	Demir-Çelik Döküntü ve Hurdaları, Bunların Külçeleri	109 669	49	-12	46
0804	Hurma, İncir, Ananas, Avokado, Guava Armudu, Mango (Taze-Kuru)	101 273	12	4	15
2009	Meyva Suları (Üzüm Şırası Dahil) Sebze Suları	89 376	53	58	26
1001	Buğday, Çavdarla Karışık Buğday	79 762	1005	117197	29
2613	Molibden Cevherleri ve Konsantreleri	78 809	177	-8	9
2608	Çinko Cevherleri ve Konsantreleri	75 017	48	2	19
4102	Koyun ve Kuzuların Ham Derileri	70 926	2	38	5
2610	Krom Cevherleri ve Konsantreleri	60 342	49	40	6
2713	Petrol Koku, Petrol Bitümeni; Petrol, Mineral Yağ Kalıntıları	58 713	66	-40	27
2707	Taşkömürü Katranının Damıtılması ile Üretilen Yağlar vb	55 689	125	299	32
0910	Zencefil, Safran, Zerdeçal, Kekik, Defne Yaprağı, Kuru vb Baharat	55 611	13	60	8
2607	Kurşun Cevherleri ve Konsantreleri	54 737	83	-14	13
7202	Ferro Alyajlar	47 471	26	-23	38
2714	Tabii Bitümen ve Tabii Asfalt, Katranlı Kumlar, Asfaltlı Kaya	45 902	48	177	5
7404	Bakır Hurda ve Döküntüleri	43 504	31	0	52

Kaynak: ITC TradeMap Statistics, 2009.

Tablo 7. İran'ın İthalatında İlk 40 Ürün

HS No	Ürün Adı	2007 Değeri (1000 \$)	Yıllık Büyüme 2003-2007, %	Yıllık Büyüme 2006-2007, %	Dünya İthalatındaki Sıralaması
	Toplam	43 977 460	15	21	48
2710	Petrol ve Bitümenli Minerallerden Üretilen-Ham Hariç-Yağlar	1 879 246	26	5	49
7207	Demir, Alaşimsız Çelikten Yarı Mamuller	1 789 323	38	152	6
7208	Demir-Çelik Sıcak Hadde Yassı Mamulleri-Genişlik 600 mm'den Fazla	1 625 702	34	96	12
2709	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Üretilen Yağlar	1 390 859	45	-15	54
8708	87.01-87.05 Pozisyonlardaki Taşıtların Aksam ve Parçaları	1 066 868	4	26	37
8703	Binek Otomobilleri, Steysin Vagonlar, Yarış Arabaları	1 039 647	-2	30	61
7216	Demir veya Alaşimsız Çelikten Profiller	881 060	19	267	5
9999	Başka Yerde Tanımlanmayan Ürünler	754 318	-2	-31	41
7214	Demir-Çelik Çubuklar-Sıcak Haddeli, Döğülmüş, Burulmuş, Çekilmiş	719 936	52	406	7
7305	Demir-Çelikten Diğer Tüp ve Borular-Kaynaklı vb-Çapı > 406,4 mm	658 415	42	-38	3
1005	Mısır	560 367	24	129	12
3004	Tedavi-Koruma İlaçları-Doze Edilmiş, Perakende Satılabilir	513 724	14	43	54
7210	Demir-Çelik Yassı Mamul, Kaplanmış, Sıvanmış 600 mm'den Geniş	475 348	11	47	21
1507	Soya Yağı ve Fraksiyonları	458 587	0	31	3
8411	Türbojetler, Turbo-Propeller, Diğer Gaz Türbinleri	456 048	9	-28	27
7209	Demir-Çelik Yassı Mamul Soğuk Haddelenmiş 600 mm'den Geniş	451 109	9	-22	12
8704	Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	424 200	11	84	51
8414	Hava-Vakum Pompası, Hava-Gaz Kompresörü, Vantilatör, Aspiratör	419 960	7	-10	34
1701	Şeker (Kamış, Pancar Şekeri) Kimyaca Saf Sakkaroz	405 225	134	-28	14
8481	Muslukçu, Borucu Eşyası-Basınç Düşürücü, Termostatik Valf Dahil	401 623	8	2	36

7304	Demir-Çelikten (Dökme Hariç) Dikişsiz Tüp, Boru, İçi Boş Profil	364 067	16	129	30
8409	İçten Yanmalı, Pistonlu Motorların Aksam ve Parçaları	350 337	30	43	29
8479	Kendine Özgü Fonksiyonlu Makina ve Cihazlar	346 832	-14	-23	39
1511	Palm Yağı ve Fraksiyonları	336 751	30	112	13
8517	Telli Telefon-Telgraf İçin Elektrikli Cihazlar	322 595	2	27	50
8413	Sıvılar İçin Pompalar, Sıvı Elevatörleri	309 864	13	12	36
8501	Elektrik Motorları, Jeneratörler	306 057	23	114	32
8701	Traktörler	305 939	-4	22	31
1006	Pirinç	299 876	20	-19	13
8429	Dozerler, Grayder, Skreyper, Ekskavatör, Küreyici, Yükleyici vb	297 609	26	67	41
8419	Isı Değişikliği Yöntemi ile Maddeleri İşlemek İçin Cihazlar	292 862	-7	33	31
8528	Televizyon Alıcıları (Kombine Olsun Olmasın)	282 253	40	51	39
8415	Klima Cihazları-Vantilatörlü, Isı, Nem Değiştirme Tertibatlı	281 144	18	12	28
4802	Sıvanmış Kağıt ve Karton; Perfore Edilmiş Kart ve Şeritler	275 576	20	15	19
5503	Sentetik Devamsız Lifler (İşlem Görmemiş)	274 566	36	36	5
8418	Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular, Isı Pompaları	261 992	23	36	33
8431	Ağır İş Makina ve Cihazlarının (84.25-84.30) Aksamı, Parçaları	260 473	5	22	41
8477	Kauçuk, Plastik Eşya İmal ve İşleme Makina ve Cihazları	253 030	8	-14	27
1201	Soya Fasulyesi (Kırılmış Olsun, Olmasın)	249 508	11	-2	18
2304	Soya Yağı İmalinde Çıkan Artıklar ve Küspeler	242 253	16	112	21

Kaynak: ITC TradeMap Statistics, 2009.

Ticarette Uygulanan Standartlar

İran Endüstriyel Araştırma ve Standartlar Enstitüsü (ISIRI), ithal ve ihraç edilen malların kalitesini kontrol etmekle yetkilidir. ISIRI Zorunlu Standartlar Programı sağlık, güvenlik ve çevre yönetmelikleri açısından tüketici haklarını ve yerel imalâtçıların düşük nitelikli ithal mallara karşı haklarını korumayı amaçlamaktadır. Zorunlu standartlar programına tabi malların gümrükten geçişi ve İran piyasasına erişiminin gerçekleşmesi için, ISIRI tarafından düzenlenmiş Uygunluk Sertifikasına (CoC) ihtiyaç bulunmaktadır. 8 548 Standardın geçerli olduğu İran'da 485 ürün zorunlu standart uygulamasına tabidir.

www.isiri.org

TÜRKİYE İLE TİCARET

Dışa kapalı ekonomik yapısı, uyguladığı dış ticaret kontrolleri, yüksek gümrük tarifeleri, tarife dışı engeller, bankacılık ve ödemeye ilişkin sorunlar, iki ülke arasındaki ulaşım ağlarının yetersizliği ve sınır kapılarında karşılaşılan sorunlar gibi engeller nedeniyle 2003 yılına dek İran ile ticari ilişkilerimizin boyutu istenen düzeyde gerçekleşmemiştir. Benzer sebeplerle İran pazarında Türk firmaları ile rekabet edecek Avrupa firmalarının sayısı da sınırlıdır. Böyle bir ortamda Türkiye'nin İran ile coğrafi ve kültürel bağlarını kullanarak pazarda mevcut Türk malı imajını daha da geliştirmesi ve diğer ülkelere kıyasla rekabet avantajı kazanması mümkün görülmektedir. İran aynı zamanda Türkiye'nin Orta Asya pazarlarına açılımında da en kısa güzergahtır.

Tablo 8. Türkiye ile İran Arasında İmzalanan Önemli Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ticaret Anlaşması	22.09.1964
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması (Bazı maddeleri 12 Aralık 1996 tarihinde imzalanan ikinci bir anlaşma ile tadil edilmiştir)	12.05.1980
Ekonomik ve Sınai Teknik İşbirliği Anlaşması	09.03.1982
Doğalgaz Anlaşması	12.08.1996
Ticaret Anlaşması	21.12.1996
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	19.12.1996
Deniz Ticaret Seyrüsefer Anlaşması	21.12.1996
Tüpraş-National Iranian Oil Co. Petrol Anlaşması	14.07.1997
Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar	23.12.1998
Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardımlaşma Anlaşması	23.12.2000
Karma Ulaştırma Komisyonu Mutabakat Zaptı	01.02.2001
Türk Eximbank-İran İhracatı Garanti Fonu (EGFI) Mutabakat Zaptı	06.2001
KEK 16. Dönem Mutabakat Zaptı	26.12.2001
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	08.06.2002
TSE ile ISIRI Arasında İşbirliği Mutabakat Zaptı	06.08.2002
Veterinerlik Alanında Mutabakat Zaptı	30.09.2002
Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Mutabakat Zaptı	30.09.2002
Karma Ulaştırma Komisyonu Mutabakat Zaptı	26.09.2002
KEK 17. Dönem Mutabakat Zaptı	25.04.2003
Bitki Karantinası ve Bitki Koruması İşbirliği Anlaşması	25.04.2003
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Ticaret Anlaşması	17.07.2003
Ortak Ticaret Komitesi 2. Toplantısı Mutabakat Zaptı	01.10.2003
Sivil Hayvancılık Mutabakat Zaptı	03.12.2003
Karma Ulaştırma Komisyon Mutabakat Zaptı	24.12.2003
Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	27.04.2004
KEK 18. Dönem Mutabakat Zaptı	29.07.2004
KEK 19. Dönem Mutabakat Zaptı	21.02.2007
Türkiye-İran Ortak Komitesi 3. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	13.12.2007
Türkiye-İran Ortak Komitesi 4. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	31.05.2008
Türkiye-İran Ortak Komitesi 5. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	12.10.2008
KEK 20. Dönem Mutabakat Zaptı	11.2008

Kaynak: T.C. Tahran Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Raporları

24 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Ticaret Anlaşması, İran ile Türkiye arasındaki ticaretin artırılması ve bölgede ekonomik entegrasyonun sağlanması yolunda önemli bir husus olup; Van Gölü Kuzey Geçişi Projesi’nin ilerleyen yıllarda tamamlanması ile iki ülke arasındaki taşımacılığın süresinin kısılması ve taşınan yük miktarının artması, böylece bölge içerisinde ticaret ve yatırım koridorlarının geliştirilmesi mümkündür.

Tablo 9. İran-Türkiye İkili Ticareti (ABD Doları)

	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Dengesi	Dış Ticaret Hacmi
2000	235 784 797	815 730 198	-579 945 401	1 051 514 995
2001	360 535 772	839 800 076	-479 264 304	1 200 335 848
2002	333 962 009	920 971 696	-587 009 687	1 254 933 705
2003	533 786 239	1 860 682 809	-1 326 896 570	2 394 469 048
2004	813 031 280	1 962 058 691	-1 149 027 411	2 775 089 971
2005	912 940 054	3 469 705 759	-2 556 765 705	4 382 645 813
2006	1 066 901 631	5 626 610 156	-4 559 708 525	6 693 511 787
2007	1 441 190 094	6 615 393 849	-5 174 203 755	8 056 583 943
2008	2 029 706 209	8 199 688 999	-6 169 982 790	10 229 395 208
2008*	645 990 762	2 186 580 066	-1 540 589 304	2 832 570 828
2009*	594 450 714	931 586 311	-337 135 597	1 526 037 025

* Ocak-Nisan dönemi

Kaynak: DTM EBİM

İran ile 1996 yılında 1 Milyar Dolar civarında olan dış ticaret hacmimiz, 2008 yılı itibarıyla 10 Milyar Dolar’ı aşmıştır. Türkiye aleyhinde seyreden dış ticaret dengesi, İran’dan doğal gaz ithalatı ile birlikte son yıllarda daha da artmış ve 2008 yılı itibarıyla 6 Milyar Dolar’ın üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10. Türkiye’nin İran’a İhracatında İlk 40 Ürün (4’lü HS Kodu ile, ABD Doları)

HS No	Toplam	2006	2007	2008
2710	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar	24 790 220	2 948 384	154 180 493
8708	Kara Taşıtları İçin Aksam, Parçaları	31 380 063	50 399 588	101 146 922
4411	Lif Levha, Orta Yoğunlukta	50 558 660	92 216 007	93 203 431
7207	Demir/Alaşimsız Çelikten Yarı Mamuller	1 420 250	19 361 801	68 840 516
2402	Tütün/Tütün Yerine Geçen Maddelerden Purolar, Sigarillolar ve Sigaralar	89 015 569	65 483 908	68 038 564
5407	Sentetik İplik, Monofil, Şeritlerle Dokumalar	24 661 571	31 666 137	58 345 604
7216	Demir/Alaşimsız Çelikten Profil	22 703 383	27 227 250	46 817 120
9401	Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam-Parçaları	18 728 688	38 666 218	44 078 525
7013	Masa, Mutfak, Tuvalet, Ev Tezyinatı vb İçin Cam Eşya	28 284 219	36 151 254	39 840 499
7213	Demir/Çelik Filmaşın (Sıcak Haddelenmiş, Rulo Halinde)	6 050 333	5 910 575	31 805 822

8450	Çamaşır Yıkama Makineleri	16 536 358	26 004 667	31 657 262
9403	Diğer Mobilyalar vb. Aksam, Parçaları	13 124 032	24 853 442	27 458 114
3921	Plastikten Diğer Levhalar, Yaprak, Pelikül, Varak ve Lamlar	10 854 898	20 385 590	23 849 510
5801	Kadife, Pelüş ve Halkalı (Tırtıl Mensucat)	2 583 764	13 106 453	23 841 193
8504	Elektrik Transformatörleri, Statik Konvertisörler, Endüktörler	3 113 831	10 992 624	23 247 362
8507	Elektrik Akümülatörleri, Separatörleri	14 545 180	26 960 887	22 700 114
8703	Otomobil, Steysin Vagonlar, Yarış Arabaları	39 863 361	104 617	21 054 527
2403	Homonize Edilmiş Tütün ve Tütün Yerine Geçen Madde Hülasaları	21 279 315	23 935 537	20 500 127
8431	Ağır İş Makine ve Cihazlarının Aksanı, Parçaları	10 141 745	15 047 402	19 986 003
8409	İçten Yanmalı, Pistonlu Motorların Aksam-Parçaları	6 396 206	12 083 379	19 059 121
8502	Elektrojen Grupları, Rotatif Elektrik Konvertisörleri	1 962 358	10 445 355	18 507 687
8418	Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular, Isı Pompaları	7 486 855	17 829 074	18 195 482
8802	Diğer Hava Taşıtları, Uzay Araçları	0	8 940 480	18 125 804
5810	İşlemeler (Parça, Şerit, Motif Halinde)	10 422 463	26 656 554	16 417 117
8702	Toplu Halde Yolcu Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	126 900	18 878 752	15 824 033
5702	Dokunmuş Halılar, Yer Kaplamaları (Kilim, Sumak, Karaman vb)	996 693	4 154 534	15 445 269
3916	Plastikten Monofil, Çubuk, Profiller-Enine Kesiti > 1 mm.	6 388 007	10 288 698	15 410 603
8483	Transmisyon Milleri, Kranklar, Yatak Kovanları, Dişliler, Çarklar	7 229 299	7 917 260	14 977 781
8302	Adi Metallerden Donanım, Tertibat vb. Eşya	5 914 721	9 440 164	14 688 602
5501	Sentetik Lif Demetleri	13 144 487	13 676 256	13 963 311
7309	Demir/Çelik Depolar, Samıçlar, Küvler (Hacim>300 lt)	329 851	2 931 432	12 842 555
7214	Demir/Çelik Çubuklar (Sıcak Haddeli, Dövülmüş, Burulmuş, Çekilmiş)	12 402 263	71 913 365	12 718 911
2106	Tarifenin Başka Yerinde Yer Almayan Gıda Müstahzarları	2 574 664	7 490 300	12 656 695
5509	Sentetik Devamsız Liftten İplik (Dikiş Hariç) (Toptan)	6 309 414	6 518 178	11 722 356
8704	Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	2 246 622	4 763 994	11 587 356
5506	Sentetik Devamsız Lifler (Taranmış, İleri İşlem Görmüş)	11 164 566	9 515 048	11 500 011
4811	Kağıt/Karton, Selüloz Vatka ve Selüloz Liftten Tabakalar	7 796 087	10 421 436	11 304 400

8437	Tohumları Temizleme, Ayırma, Öğütme, İşleme Makine ve Cihazları	3 705 872	10 079 113	11 180 859
3304	Güzellik/Makyaj ve Cilt Bakımı İçin Müstahzarları	4 536 659	6 804 512	10 804 508
8465	Ağaç, Mantar, Kemik, Sert Kauçuk, Plastik vb. İşleme Makineleri	3 710 529	6 340 686	10 392 501

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı, EBİM kayıtları

2008 yılında Türkiye'nin İran'a ihracatında önem arz eden başlıca ürün grupları; işlenmiş petrol ürünleri (% 7,6 payla), otomotiv yan sanayi ürünleri (% 5 pay ve % 100,7 artışla), lif levha (% 4,6 pay ve % 1,1 artışla) ve demir-çelikten yarı mamüllerdir (% 3,4 pay ve % 255,5 artışla). 2009 yılı Ocak-Nisan dönemi ihracatımızda da benzer bir tablo ile karşılaşılmakta; makineler, demir ve çelik, tütün, motorlu kara taşıtları ve orman ürünleri yine ilk sıralarda yer almaktadır.

Tablo 11. Türkiye'nin İran'a İhracatında İlk 40 Ürün (2'li HS Kodu ile, ABD Doları)

HS No	Toplam	2008*	2009*
84	Kazan; Makine ve Cihazlar, Aletler, Parçaları	103 093 435	96 969 788
72	Demir ve Çelik	96 985 674	68 599 113
85	Elektrikli Makine ve Cihazlar, Aksam ve Parçaları	28 344 613	39 171 536
24	Tütün ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	26 008 550	37 970 779
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktör, Bisiklet, Motosiklet ve Diğer	59 902 115	33 996 281
44	Ağaç ve Ağaçtan Mamul Eşya; Odun Kömürü	38 485 688	30 237 832
39	Plastik ve Plastikten Mamul Eşya	34 244 589	29 214 632
94	Mobilyalar, Aydınlatma, Reklam Lambaları, Prefabrik Yapılar	32 818 497	23 995 319
73	Demir veya Çelikten Eşya	19 179 797	21 866 532
54	Dokumaya Elverişli Suni ve Sentetik Lifler	17 386 099	21 066 902
08	Yenilen Meyveler, Kabuklu Yemişler, Turunçgil ve Kavun Kabuğu	4 940 054	18 492 025
70	Cam ve Cam Eşya	17 267 529	14 389 004
55	Sentetik ve Suni Devamsız Lifler	23 732 478	12 966 902
58	Özel Dokunmuş Mensucat, Dantela, Duvar Halıları, İşlemeler	18 583 440	10 196 433
40	Kauçuk ve Kauçuktan Eşya	4 508 051	7 730 055
76	Alüminyum ve Alüminyum Eşya	6 965 380	7 616 714
32	Debatat ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasa, Boya, Macun, Sakızlar	6 404 989	6 849 618
62	Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarları	1 138 405	6 644 907
33	Uçucu Yağlar, Rezinoitler, Parfümeri, Kozmetikler vb	7 661 682	6 561 553
52	Pamuk	3 678 293	6 496 430
21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları	5 752 398	6 285 424
48	Kağıt ve Karton;Kağıt Hamurundan Kağıt ve Kartondan Eşya	13 212 027	6 246 394
83	Adi Metallerden Çeşitli Eşya	7 536 283	6 187 150
61	Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarları	61 019	5 523 185
90	Optik, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Cihazları, Tıbbi Aletler	3 846 973	5 227 071

18	Kakao ve Kakao Müstahzarları	2 361 731	4 462 286
57	Halılar ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddeden Yer Kaplamaları	8 666 827	4 437 490
63	Mensucattan Mamul Diğer Eşya, Kullanılmış Eşya, Paçavralar	3 718 859	4 404 505
28	İnorganik Kimyasal Müstahsallar, Organik, İnorganik Bileşikler	4 183 591	4 340 877
38	Muhtelif Kimyasal Maddeler	2 952 589	4 335 747
86	Demiryolu Ulaşım Araçları vb, Aksam ve Parçaları	181 865	3 860 839
69	Seramik Mamulleri	1 166 068	3 346 361
51	Yün, Kıl, At Kılı; Bunların İplik ve Dokumaları	1 531 102	3 264 553
15	Hayvansal ve Bitkisel Yağlar ve Bunların Müstahsalları	698 693	2 809 420
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış Mensucat, Bunlardan Teknik Eşya	4 389 265	2 346 578
34	Sabunlar, Yüzey Aktif Organik Maddeler, Yıkama-Yağlama Maddeleri	1 939 853	2 031 807
68	Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika vb Maddelerden Eşya	3 367 676	1 840 643
56	Vatka, Keçe, Dokunmamış Mensucat, Özel İplik, Sicim ve Mamulleri	959 615	1 816 810
35	Albüminoid Maddeler, Tutkallar, Enzimler vb	2 149 510	1 798 509
74	Bakır ve Bakırdan Eşya	560 636	1 734 872

* Ocak-Nisan dönemi

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı, EBİM kayıtları

Tablo 12. Türkiye'nin İran'dan İthalatında İlk 40 Ürün (4'lü HS Kodu ile, ABD Doları)

HS No	Toplam	2006	2007	2008
2709	Ham Petrol (Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar)	5 626 610 156	6 615 393 849	8 199 688 999
2711	Petrol Gazları ve Diğer Gazlı Hidrokarbonlar	3 654 203 741	4 194 791 430	5 610 756 372
7403	Aritilmiş Bakır, İşlenmemiş Bakır Alaşımları	1 601 470 606	1 801 637 092	1 920 467 186
3901	Etilen Polimerleri (İlk Şekillerde)	14 088 626	233 955 341	282 084 982
3902	Propilen ve Diğer Olefinlerin Polimerleri (İlk Şekillerde)	72 766 434	87 694 445	64 654 295
7202	Ferro Alyajlar	27 785 060	29 612 981	39 590 885
8703	Otomobil, Steysin Vagonlar, Yarış Arabaları	7 467 875	22 777 600	28 325 342
7901	İşlenmemiş Çinko	5 019 704	13 008 090	12 213 403
2503	Her Nevi Kükürt (Süblime, Presipite ve Kolloidal Kükürt Hariç)	5 597 755	7 544 042	10 316 723
7601	İşlenmemiş Alüminyum	0	175 392	10 229 790
2710	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar	2 668 508	2 639 680	9 652 068
5603	Dokunmamış Mensucat (Emdirilmiş)	573 256	296 683	9 201 107
7409	Bakır Levha, Plaka ve Şeritler	1 278 199	7 324 319	9 128 395
		7 887 063	7 615 534	8 905 593

	(Kalınlığı >0,15 mm)			
3907	Poliasetaller, Diğer Polieterler, Epoksit-Alkid Reçineler vb (İlk Şekilde)	28 986 547	32 518 860	8 684 418
7411	Bakırdan İnce ve Kalın Borular	0	485 540	7 815 120
2803	Karbon (Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen)	2 892 415	3 434 075	7 433 157
2701	Taşkömürü; Taşkömüründen Elde Edilen Briketler, Topak vb. Katı Yakıtlar	3 247 221	7 690 156	7 272 316
4002	Sentetik Kauçuk, Taklit Kauçuk, Stiren-Butadien Kauçuğu vb	2 474 647	1 500 387	7 188 728
2917	Polikarboksilik Asitler, Anhidritleri, Halojenürleri ve Türevleri	3 987 683	5 884 958	6 336 917
4102	Koyun ve Kuzuların Ham Derileri	8 009 023	5 346 201	5 702 374
7801	İşlenmemiş Kurşun	763 581	6 231 728	5 582 878
3903	Stiren Polimerleri (İlk Şekillerde)	7 951 898	7 773 005	5 388 980
2905	Asiklik Alkoller vb. Halojenlenmiş, Sülfolanmış, Nitrolanmış/Nitrozalanmış Türevleri	2 037 986	1 088 090	5 217 933
2529	Feldispat; Lösit; Nefelin ve Siyenit Nefelin; Florspat	4 044 898	4 731 251	5 062 735
8708	Kara Taşitları İçin Aksam, Parçaları	426 186	1 945 441	4 794 252
3904	Vinil Klorür/Halojenli Diğer Olefin Polimerleri (İlk Şekilde)	6 182 250	6 238 961	4 678 332
2933	Sadece Azotlu Heterosiklik Bileşikler	3 686 638	4 965 496	4 631 969
2601	Demir Cevherleri ve Konsantreleri	44 437 059	7 976 365	4 582 877
2922	Oksijen Gruplu Amino Bileşikleri	3 201 260	2 764 284	4 508 314
6305	Eşya Ambalajında Kullanılan Torba ve Çuval	1 427 110	4 939 072	4 021 307
2207	Etil Alkol, Alkol Derecesi >= 80% Tagyir Edilmemiş Alkollü İçki	29 304	425 902	3 022 888
5701	Düğümlü, Sarmalı Halılar, Yer Kaplamaları	2 350 453	3 381 837	2 757 566
8454	Tav Ocakları, Döküm Potaları, Külçe Kalıpları, Döküm Makineleri	1 551 253	1 208 179	2 611 284
7326	Demir/Çelikten Diğer Eşya	1 570 187	2 251 478	2 317 973
3105	Azot, Fosfor ve Potasyum Gibi; İki/Üçünün Karışımları	0	0	2 179 046
8408	Dizel, Yarı Dizel Motorlar (Hava Basıncı ile Ateşlenen, Pistonlu)	1 000 198	1 948 335	1 994 194
6911	Porselen ve Çiniden Sofra, Mutfak ve Tuvalet Eşyası	1 497 013	1 719 815	1 982 777
0804	Hurma, İncir, Avokado ve Guava Armudu, Mango, Mangost (Taze/Kurutulmuş)	1 673 943	2 246 626	1 956 417
7005	Perdahlanmış Cam, Levha, Yaprak Halinde; Parlatılmış, Cilalanmış	3 171 749	3 516 846	1 951 497
7402	Rafine Edilmemiş Bakır; Elektrolitik Rafine İçin Bakır Anotları	0	4 182 650	1 924 224

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı, EBİM kayıtları

Türkiye'nin İran'dan 2008 yılında gerçekleştirdiği ithalatta ham petrol (% 68,4 pay ve % 33,8 artışla) ve doğal gaz (% 23,4 pay ve % 6,6 artışla) başta olmak üzere, çeşitli kimyasallar ve otomobiller önemli yer tutmaktadır. 2009 yılı Ocak-Nisan döneminde İran'dan gerçekleştirilen ithalatın % 92'sini petrol ve doğal gaz, % 2,9'unu plastik ürünleri oluşturmaktadır.

Tablo 13. Türkiye'nin İran'dan İthalatında İlk 40 Ürün (2'li HS Kodu ile, ABD Doları)

HS No	Toplam	2008*	2009*
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Müstahsalları, Mumlar	2 029 330 294	856 932 587
39	Plastik ve Plastikten Mamul Eşya	31 003 095	27 246 264
29	Organik Kimyasal Müstahsallar	10 509 285	7 498 052
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktör, Bisiklet, Motosiklet ve Diğer	6 607 163	6 934 845
28	İnorganik Kimyasal Müstahsallar, Organik, İnorganik Bileşikler	3 174 969	6 134 984
74	Bakır ve Bakırdan Eşya	39 994 283	5 266 341
38	Muhtelif Kimyasal Maddeler	1 319 943	2 116 224
08	Yenilen Meyveler, Kabuklu Yemişler, Turunçgil ve Kavun Kabuğu	3 466 409	2 009 765
56	Vatka, Keçe, Dokunmamış Mensucat, Özel İplik, Sicim ve Mamulleri	2 913 545	1 891 710
84	Kazan; Makine ve Cihazlar, Aletler, Parçaları	2 789 691	1 874 307
72	Demir ve Çelik	14 728 847	1 583 629
25	Tuz, Kükürt, Toprak ve Taşlar, Alçılar ve Çimento	1 828 741	1 485 952
70	Cam ve Cam Eşya	1 598 643	1 327 417
41	Ham Postlar, Deriler (Kürkler Hariç) ve Köseleler	2 261 156	1 281 739
69	Seramik Mamulleri	677 227	1 084 816
73	Demir veya Çelikten Eşya	1 480 688	822 784
57	Halılar ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddeden Yer Kaplamaları	1 719 913	808 483
54	Dokumaya Elverişli Suni ve Sentetik Lifler	1 339 801	778 206
63	Mensucattan Mamul Diğer Eşya, Kullanılmış Eşya, Paçavralar	1 377 315	688 414
40	Kauçuk ve Kauçuktan Eşya	1 815 155	429 175
62	Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarları	154 662	391 318
76	Alüminyum ve Alüminyum Eşya	2 848 348	377 472
48	Kağıt ve Karton; Kağıt Hamurundan Kağıt ve Kartondan Eşya	823	287 094
34	Sabunlar, Yüzey Aktif Organik Maddeler, Yıkama-Yağlama Maddeleri	418 205	280 308
32	Debatat ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasa, Boya, Macun, Sakızlar	315 528	223 523
52	Pamuk	272 782	210 690
51	Yün, Kıl, At Kılı; Bunların İplik ve Dokumaları	487 244	197 705
12	Yağlı Tohum ve Meyvalar, Sanayi Bitkileri, Saman, Hayvan Yemi	1 542 158	161 906
30	Eczacılık Ürünleri	0	140 874
85	Elektrikli Makine ve Cihazlar, Aksam ve Parçaları	579 280	137 244

68	Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika vb Maddelerden Eşya	464 868	126 975
14	Örölmeye Elverişli Bitkisel Maddeler, Bitkisel Müstahsallar	991 208	121 983
07	Yenilen Sebzeler ve Bazı Kök ve Yumrular	3 537	109 487
82	Adi Metallerden Aletler, Bıçakçı Eşyası, Sofra Takımları	26 680	87 347
94	Mobilyalar, Aydınlatma, Reklam Lambaları, Prefabrik Yapılar	52 657	63 438
31	Gübreler	0	49 460
90	Optik, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Cihazları, Tıbbi Aletler	239 090	49 389
58	Özel Dokunmuş Mensucat, Dantela, Duvar Halıları, İşlemeler	195 775	48 503
96	Çeşitli Eşya	129 085	44 040
91	Saatler ve Bunların Aksam ve Parçaları	297 657	39 577

* Ocak-Nisan dönemi

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı, EBİM kayıtları

İRAN PAZARI İLE İLGİLİ BİLGİLER

İran Türk iş adamları için gerek ticaret, gerekse yatırım açısından en önemli ölkelerin başında gelmektedir. İran nüfusunun önemli bir bölümü Türkiye'ye büyük bir sempatiyle bakmakta olup; Türk ürünleri İran pazarında marka imajına sahiptir. Bu imaj, satış sonrası hizmetlerin kalitesi ile de ilişkilidir. Türk üniversitelerinden mezun olan çok sayıda İranlı meslek sahibi ve iş adamı da ilişkilerin geliştirilmesi açısından büyük bir potansiyel teşkil etmektedir. İran'a seyahat edecek Diplomatik, Hizmet, Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport hamillerinin vizeden muaf olması da büyük kolaylık sağlamaktadır.

İran'da ticarî acenta ve distribütörlük aracılığı ile iş yapma biçimi oldukça yaygındır. Nakliye masrafları ucuz olduğu için firmalar kendi distribütörlük ağını kurmak yerine, kargo ve nakliye şirketleri ile çalışmaktadır. Ülke çapında süpermarket zincirlerinin ve alışveriş merkezlerinin sayısı hızla artmakta olup; Tahran'da bakkal ve butik gibi küçük ölçekli şirketler de oldukça yaygındır. İran'da sıklıkla kullanılan bir pazarlama unsuru, işletim hakkı belediyelere ait olan şehir ilan panolarıdır.

Döviz alım-satımı serbest olup; yurt dışına yapılacak döviz havalelerinde ve akreditif açılması işlemlerinde gerekli dövizin Riyal karşılığının bankaya yatırılmasını müteakip banka vasıtasıyla Merkez Bankası'ndan temin edilmesi veya ihracatçı şirketlerin yaptıkları ihracat karşılığı yurt dışından temin ettikleri dövizin kullanılması önem arz etmektedir.

İran ile iş yapan firmalar peşin ödeme, akreditif, vesaik mukabili veya mal mukabili ödeme yöntemlerini kullanabilmekte olup; uygulamada iki çeşit ödeme yönteminin sıklıkla kullanıldığı görölmektedir. Bunlardan *birincisi*, ithalatçı İran firmasının gerçekleştireceği ithalat tutarında meblağı (ya da bu meblağa tekabül eden gayrimenkulü) bankasına bloke/ipotek ettirmesi ve bankanın da bu blokaj (ya da ipotek) karşılığında parayı yurt dışındaki ihracatçı firmaya transfer etmesi ve azami bir yıl sonra parayı ithalatçı firmadan tahsil ederek blokajı/ipteği çözmesi şeklindedir. Böylece ithalâtçıların nakit ödeme sorunu aşılmaktadır. *İkinci* ve daha riskli bir yöntem ise âdeta bir banka ve bir gümrük komisyoncusu gibi çalışan "sarraf"ların aracı olarak kullanılmasıdır. Bu yöntemde ithalâtçının ithal etmek istediği mala ilişkin ödemeyi çalıştığı sarrafa vermesinden sonra, ihracatçı da malı sarrafın (ithalâtçının değil) adına ve genellikle CIF teslim şekli üzerinden

göndermektedir. Sarraf, gelen malı alıcısına, parayı ise satıcısına teslim etmekte ve bu işlem için önceden anlaşılan komisyonu alarak görevini tamamlamaktadır.

Türkiye Halk Bankası ve T.C. Ziraat Bankası'nın İran'da temsilcilikleri bulunmaktadır. İran Mellat Bankasının ise; İzmir, Ankara ve İstanbul'da şubeleri bulunmaktadır.
<http://newtr.bankmellat.ir/portal.aspx> (Türkçe web sitesi)

Halk Bankası Tahran Temsilciliği
Adres: 3rd Floor, Building 130, Ghaem Magham Farahani Ave. Tehran/IRAN
Tel : 00 98 21 88304715, 88308990, 88842275
Faks: 00 98 21 88301000

Ziraat Bankası Tahran Temsilciliği
Adres: Africa Blvd. Anahita Tower No:184 Suit 604 6th Floor Tehran/IRAN
Tel : 00 98 21 88783417-18
Faks: 00 98 21 88783526
E-posta: info@ziraatbanktehran.com
tehran@ziraatbank.com.tr

Katı bürokratik kurallar, ticaretin yarından fazlasının doğrudan devletin veya devlete yarı bağlı vakıfların elinde bulunması, bankacılık alanında karşılaşılan vadeli akreditif açılması ve teminat mektuplarının kabul edilmesinde karşılaşılan sorunlar, ithal ham madde ve ara mamul temininde karşılaşılan güçlükler, yabancı eleman çalıştırılması konusunda vergi ve izin sıkıntıları, bilgiye ulaşım güçlükleri, veri kaynaklarının yetersizliği, kayıt dışı ithalât ile fikri mülkiyet haklarına dair mevzuatın yetersizliği ve takibi konusunda yaşanan sıkıntılar İran ile iş yapan firmalar açısından başlıca sorunlardır.

Tablo 14. İran'da İş Yapma Prosedürleri (2008)

Şirket Kurma	
Prosedür Sayısı	8
Maliyet (% Kişi Başına GSMH)	5
Süre (gün)	47
İnşaat İzni	
Prosedür Sayısı	19
Süre (gün)	670
Maliyet (% Kişi Başına GSMH)	514
Vergi Oranı	
Toplam Vergi Oranı (karın %'si)	44
Kurumlar Vergisi Oranı (%)	25
İşverenin İşçilere Ödediği Kar Payı (karın %'si)	26
İthalat	
İthalat Dokümanları (sayı)	10
İthalat Süresi (gün)	42
İthalat Maliyeti (ABD\$, konteynır başına)	1 656
Emlak Kaydı	
Prosedür sayısı	9
Maliyet (emlak bedelinin %'si)	11

Kaynak: Euromonitor International based on the World Bank

Şirket Kuruluşu

İran'da bulunan tüzel kişiliğe haiz ticarî şirket türleri (kollektif şirket, komandit şirket, anonim şirketi, limited şirketi ve koperatifler) Türk Ticaret Kanununda tanımlanan ticaret şirketleri ile benzerlik göstermektedir. Ocak 2009 itibarıyla FIPPA Kanunu kapsamı dışında kalan yatırımlarda da % 100 yabancı sermayeli şirket kuruluşuna izin verilmiştir. Asgari kuruluş sermayesi anonim şirketler için 2 Milyon Riyal, limited şirketler için ise 1 Milyon Riyal'dir.

İran Mevzuatı Uyarınca Şirket Kuruluşu İçin Gerekli Belgeler:

- 1) Bütün sayfaları şirket ortakları tarafından imzalanan şirket kuruluş sözleşmesi,

Şirket kuruluş sözleşmesinin (Şirket Ana Sözleşmesi) milletlerarası özel hukuku açısından yabancılık unsuru içermesi halinde başta oturma ve çalışma vizelerinin alınması ve ödemeye esas teşkil eden vergi matrahının saptanması esnasında farklılıklara neden olması sebebi ile, anılan sözleşmelerin yabancılar hukukunda deneyimli hukukçular tarafından hazırlanması büyük bir öneme haizdir.

- 2) Kurulacak şirket türüne göre doldurulmuş, ticarî şirket tescil dairesinin hazırlamış olduğu matbu formlar,
- 3) Şirket ortaklarının onaylı kimlik sureti, yabancı uyruğa sahip olmaları halinde Pasaportlarının onaylı sureti ve ikametgâh adresleri,

Yabancı bir şirketin bir İran şirketine ortak olmak istemesi durumunda:

- a) Yabancı tüzel kişiliğe ait kuruluş sözleşmesi onaylı sureti (ticarî şirket ana sözleşmesi),
 - b) İran'da kurulacak şirkete ortak olacak tüzel kişilik (ticarî şirket) ortaklarının onaylı imza sirküleri sureti,
 - c) İran'da kurulacak olan şirkete ortak olunacağına ve ortaklığın kimin tarafından temsil edileceğini beyan eden yönetim kurulu kararının onaylı sureti,
- 4) Şirket ortakları tarafından seçilmiş en az iki murakıp ve bir sekretere ait nüfus cüzdanlarının onaylı sureti,
 - 5) Ticarî şirket tescil dairesine verilmek üzere Anonim şirket sermayesinin en az % 35'inin bankaya yatırıldığına dair dekont.

İran'da Şube ve Temsilcilik Açılması

İran'da temsilcilik açılması için başvuruların İran Maliye Bakanlığı'na bağlı olan Şirket Tescil Dairesine yapılması gerekmektedir. Yabancı sermaye yatırım izni almadan tesis edilen ticari birimler kredi temini, devlet teşviklerinden, vergi ve gümrük muafiyetlerinden yararlanılması gibi İranlı şirketlerin sahip olduğu haklardan sınırlı miktarda istifade edebilmektedir. Yabancı şirketlerin kendi ülkelerinde resmi olarak tescil edildikten sonra İran'da şube tesis edebilecekleri belirtilmiştir. Yönetmelik uyarınca tescil işlemleri Tahran Tapu ve Kadastro Müdürlüğüne bağlı Şirket Tescil Dairelerinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Yabancı firmalara ait pazarlama ve satış ofisleri ise İranlı şirketlerden farklı

olarak devlet kredi ve teşviklerinden mahrum edilmiş, ithalât ve ihracat konularında yasaklı sayılmıştır.

İran Mevzuatı Uyarınca Yabancı Şirketin İran'da Şubesini Tesis İçin Gerekli Dokümanlar:

- 1) Şirket tarafından yazılı başvuru,
- 2) Şirketin faaliyeti hakkında tanıtım yazısı.
 - Şirketin hangi konularda faaliyet yaptığı,
 - Şirketin neden İran'da tescil ettirmek istendiğine dair açıklamalı sebepler,
 - İran'da kaç tane yabancı elemana ihtiyaç duyulacağı,
 - Şirketin mali kaynakları.
- 3) Şirketin feshini istemeye yetkili şahıslar tarafından şirketin infisahı halinde ana şirketin kendisine verilen süre içerisinde şirketi tasfiye edeceğine dair taahhüt yazısı,
- 4) Şirket ana sözleşmesi,
- 5) Şirketin en son hesap bilânçosu,
- 6) Noterden avukata veya İran'da şirketi temsil edecek kişi adına tanzim edilen vekâletname,
- 7) Şirket tasdiknamesi belgesi – Şirket kuruluşunun resmi gazetede ilânı ve değişiklikler olmuşsa en son değişikliğin tescil belgesi,
- 8) İmza sirküleri,
- 9) Devlete ait bir kuruluşla ortak olunması halinde anılan kuruluşlar ile ortak faaliyette bulunulacağına dair yazı (moarrefiname),
- 10) Şirketin İran'da şube ve temsilci tayini konusunda aldığı Yönetim Kurulu kararı örneği.

Yabancı ülkelerde hazırlanan bütün belgeler, Dışişleri Bakanlığı veya buldukları yerin Valiliği tarafından onaylayarak İran Konsolosluğu tarafından tasdik edilmelidir. Hazırlanan bu belgeler İran'da tercüme edilir.

Serbest Ticaret Bölgeleri

İran'da Kish, Queshm, Chabahar, Aras, Arvand ve Anzali olmak üzere 6 adet serbest ticaret bölgesi bulunmaktadır. Yabancı sermayenin teşviki ve kısıtlamaların kaldırılması amacıyla tasarlanan Serbest Ticaret Bölgelerinde yabancılara % 100 sermaye mülkiyet hakkı, 15 yıllık vergi tescili ve vize kolaylıkları tanınmakta, ayrıca elde edilen karlar serbestçe transfer edilebilmektedir. Ancak İran'daki serbest bölgeler çevre ülkelerdekiler (örneğin Dubai'deki Jabal Ali Serbest Bölgesi) ile rekabet edememekte; şartların daha da liberleştirilmesi çalışmalarına rağmen, bu bölgelerden beklenen verimlilik elde edilememiştir. İran'ın iç bölgelerinde yer alan Özel Ekonomik Bölgeler (Special Economic Zones), yatırımcılara daha cazip yatırım ve altyapı koşulları sunmaktadır.
<http://en.freezones.ir/>

EK 1: 2009 YILINDA İRAN'DA DÜZENLENMESİ PLANLANAN FUARLAR

Türü	Fuar Adı	Tarih	Sektör	Şehir	Organizatör	Katılım Bedeli (\$/€ m ²)
Milli Katılım	12. IRANMED	Haziran	Medikal Ürünler, Hastane ve Laboratuvar Ekipmanları ve Donanımları	Tahran	REM	550 \$
Milli Katılım	11. SHOBINEX	Temmuz	Ayakkabı, Çanta Ürünleri, Aksesuarları ve Yan Sanayi	Tebriz	REM	320 \$
Milli Katılım	12. IRAN BUILD SHOW	15-19 Temmuz	İnşaat, İnşaat Teknolojileri, Seramik, Porselen, Isıtma-Soğutma Teknolojileri	Meşed	FORUM	330 €
Milli Katılım	9. CONFAIR-09	5-8 Ağustos	Yapı ve Yapı Malzemeleri	Tahran	EXPOTİM	650 \$
Bireysel Katılım	IRAN Motor Show	Ağustos	Otomotiv	Meşed	Mashad Int. Exh. Co.	
Milli Katılım	TAHRAN 9. ULUSLAR ARASI SANAYİ ÜRÜNLERİ FUARI	6-9 Ekim	Makine, Makine Ekipmanları ve Yan Sanayi	Tahran	FORUM	425 €
Milli Katılım	IRAN HVAC 2009	6-9 Ekim	Isıtma Soğutma ve Havalandırma	Tahran	FORUM	415 €
Milli Katılım	13. AUTOEXPO-09	7-11 Ekim	Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi	Tebriz	EXPOTİM	300 \$
Milli Katılım	15. IRANTEXTILE S-09	19-22 Ekim	Tekstil ve Konfeksiyon Yan Sanayi, Ev Tekstili, Hazır Giyim, Deri Konfeksiyon Ve Yan Sanayi, Ayakkabı ve Yan Sanayi, Tekstil Makineleri ve Deri Makineleri	Tahran	EXPOTİM	600 \$
Bireysel Katılım	IEE - International Energy & Electricity Exhibition	1 Kasım	Enerji	Tahran	IMAG Internationaler Messe und Ausstellungsdiens t GmbH	www.imag.de
Milli Katılım	7. TABRIZ COSMETICS-GÜZELLİK VE BAKIM ÜRÜNLERİ	2-6 Kasım	Güzellik ve Bakım Ürünleri	Tebriz	REM	320 \$

	FUARI					
Bireysel Katılım	Iran Telecom - Iran Telecom - International Telecommuni- cations and Information Technology Trade Fair	22-25 Kasım	Bilgi Tekonoljisi, İletişim	Tahran	fairtrade GmbH & Co.KG , Palar Samaneh Co.	www.fairtrade- messe.de
Bireysel Katılım	INT.EXHIBITIO N CEMENT CONCRETE INDUSTRY	Aralık	Çimento ve Makina	Tahran	Gohargodaz Int.Exhibitions Trading Co. Ltd.	www.gohargod- az.com

Kaynak: DTM <http://www.dtm.gov.tr/dtmweb/index.cfm?action=detay&yayinID=1341&icerikID=1455&dil=TR>

EK 2: YARARLI ADRESLER

Türkiye'nin İran'daki Temsilcilikleri

T.C. Tahran Büyükelçiliği

Ferdowsi Ave., No.337, PB: 11365/8758 TEHRAN/İRAN

Tel: 00 98 213 311 89 97, 311 52 99, 311 53 51, 311 12 02, 35 95 11 00-99 (santral)

Faks: 00 98 21 3 311 79 28

E-posta: tctahranbe@parsonline.net,

Web: <http://tahran.be.mfa.gov.tr>

Görev Bölgesi: Tebriz Başkonsolosluğu ile Urumiye Başkonsolosluğu görev çevreleri dışında kalan tüm bölgeler (Büyükelçiliğin hafta sonu tatil günleri, Cuma ve Cumartesi'dir).

T.C. Tahran Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Ferdowsi Ave., No. 314, TEHRAN/İRAN

Tel: 00 98 21 33 91 35 92 – 33 92 62 46

Faks: 00 98 21 33 92 49 52

E-posta: dtmtahran@gmail.com

Web: www.musavirlikler.gov.tr

T.C. Tebriz Başkonsolosluğu

Kuye Vale-ye, Asr Khiyabani Forughi Feleke-i Homafer

Kuçe-i Ferhengiyan No:8 Tebriz/İRAN

Tel: 00 98 411 300 10 70-71

Faks: 00 98 411 332 49 07

E-posta: info@tebbk.org

Web: <http://tebriz.bk.mfa.gov.tr>

Görev Bölgesi: Doğu Azerbaycan, Erdebil ve Zencan Eyaletleri

T.C. Urumiye Başkonsolosluğu

Adres: Khyabani-I Dr. Beheshti No: 30 Ouroumieh 57. 159 Azarhbaijan-I Kharbi İRAN

Tel: 00 98 441 347 87 70

Faks: 00 98 441 346 95 95

Görev Bölgesi: Batı Azerbaycan, Hamedan ve Kirmanşah Eyaletleri

İran'ın Türkiye'deki Temsilcilikleri

İran İslâm Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği

Tahran Cad. No:10, 06700 Kavaklıdere/ANKARA

Tel: 0 (312) 468 28 20 - 21 (pbx)

Faks: 0 (312) 468 28 23 – 427 35 41

E-posta: m_seyednejad@yahoo.com

Çalışma Saatleri: 08.00 – 18:00

İran İslam Cumhuriyeti Erzurum Başkonsolosluğu

Alparslan Bulvarı, Osman Gazi Mah., 201. Sk.,

Eres Yapı Kooperatifi, D Blok, Yıldızkent/ERZURUM

Tel: 0 (442) 315 99 83

Faks: 0 (442) 316 11 82

Çalışma Saatleri: 08:30 – 17:00

Görev Bölgesi: Ağrı, Ardahan, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Hakkari, Hatay, Iğdır, Kars, Kahramanmaraş, Malatya, Muş, Sivas, Şanlıurfa, Van

İran İslam Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluğu

Ankara Cad. No.1, Cağaloğlu/İSTANBUL

Tel: 0 (212) 513 82 30

Faks: 0 (212) 511 52 19

E-posta: iranconsulateist@ircgi.org

Çalışma Saatleri: 08:00 – 16:00

Görev Bölgesi: Adana, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Kocaeli, İstanbul, İzmir, Manisa, Mersin, Muğla, Sakarya, Uşak.

İran İslam Cumhuriyeti Trabzon Başkonsolosluğu

Taksim Caddesi Kızıltoprak Sokak No: 3, TRABZON

Tel: 0 (462) 326 76 51

Faks: 0 (462) 326 76 52-53

Görev Bölgesi: Amasya, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon.

Sektörel Birlik ve Dernekler

Association of Iranian Confectionery Manufacturing Companies

Tel: (+98-21) 88500702, 88752556

Faks: (+98-21) 88761483

Web: www.iranianacm.com

E-posta : info@iranianacm.com

Canned Food Industry Association

Tel: (+98-21) 66934429, 66934431, 66934432

Faks: (+98-21) 66933604

Iran Dried Fruits Exporters Association

Tel: (+98-21) 88311384-5

Faks: (+98-21) 88823000

Web: www.irandriedfruits.ir, www.irandriedfruits.com

E-posta : info@irandriedfruits.ir

Fruit Juice and Concentrate Producers Union

Tel: (+98-21) 88750672 , 22011715, 22011725

Faks: (+98-21) 88505907-22051840

Fruit & Vegetables Exporters Union (Uromia)

Tel: (+98-441) 3451988, 3455780

Faks: (+98-441) 3455606

Web: www.ofexunion.com

E-posta: info@ofexunion.com

Iranian Food Science & Technology Association

Tel: (+98-21) 22702682 , 22717113 , 22736200

Faks: (+98-21) 22713768

Web: www.iranfsta.com

E-posta: ifsta2001@yahoo.com

Seafood Exporters Association

Tel: (+98-21) 88897818-19

Faks: (+98-21) 88893911
E-posta: iranseafood@yahoo.com

Iran Exporters Association of Skin, Pickles Skin & Leather

Tel: (+98-21) 33934708, 33119915
Faks: (+98-21) 33119915

Iranian Fisheries Export Development Fund

Tel: (+98-21) 88984641-2, 88956029
Faks: (+98-21) 88956029
Web: www.fedfund.com
E-posta: info@fedfund.com

Iran Aquaculture Producer & Exporter Union

Tel: (+98-21) 88984641-2
Faks: (+98-21) 88956029
Web: www.apexunion.com
E-posta: arsalan@fedfund.ir

Iran Dairy Industries Society (IDIS)

Tel: (+98-21) 88277414-88266984
Faks: (+98-21) 88277414
Web: www.ir-dis.org
E-posta: info@ir-dis.org

Exporters Ass. for Medicinal Herbs & Food Products of Iran (Gum-Seeds-Roots-Saffron)

Tel: (+98-21) 88834017
Faks: (+98-21) 88834017

Iran Exporters & Importers Union of Fruits, Vegetables, Flowers & Plants

Tel: (+98-21) 88810523
Faks: (+98-21) 88306124
Web: www.union-fruit-flowers.com
E-posta: info@union-fruit-flowers.com

Union of Iranian Saffron Exporters

Tel: (+98-511) 2240356
Faks: (+98-511) 2240357

The Union of Producers & Exporters of Agricultural Products of Isfahan Province

Tel: (+98-311) 6689138-6695074-5, 6691041
Faks: (+98-311) 6691041
E-posta: info@upeap.com

Iranian Pistachio Producers Union (IPPU)

Tel: (+98-391) 3223077
Faks: (+98-391) 3223077
Web: www.rppc.ir
E-posta: info@rppc.ir

Saffron Export Development Fund

Tel: (+98-511) 2241160-1

Faks: (+98-511) 2241162
Web: www.saffronpromotion.com
E-posta: info@saffronpromotion.com

Veterinary Pharmaceutical Manufacture Syndicate

Tel: (+98-21) 88316652-3
Faks: (+98-21) 88316653

Flowers, Seeds & Plants Producers Association

Tel: (+98-21) 22845253-22843411
Faks: (+98-21) 22843411
Web: www.iranflowercouncil.com
E-posta: info@iranflowercouncil.com

Society of Meat Producers

Tel: (+98-21) 88843479-88843
Faks: (+98-21) 88305502
Web: www.iranmeatproduct.com
E-posta: info@iranmeatproduct.com

Modern Pasta Industry Support & Services Cooperative Co.

Tel: (+98-21) 66438112-3
Faks: (+98-21) 66438111

Rafsanjan Pistachio Producer's Co-operative (RPPC)

Tel: (+98-21) 88724536-8
Faks: (+98-21) 88717595
Web: www.irppc.ir
E-posta: rppc.thr@jamejam.net

Iran Casing Exporters Association

Tel: (+98-21) 33133163, 33133719
Faks: (+98-21) 33553575
Web: www.irancasing.com
E-posta: info@irancasing.com

Iran Tanners Association

Tel: (+98-21) 66725117
Faks: (+98-21) 66722426
E-posta: i.t.a@parsonline.net

Central Ass. for Provincial Union of Rural Hand - Woven Carpet of Iran (ETF A)

Tel: (+98-21) 33747226, 33740132
Faks: (+98-21) 33750100
E-posta: handwovcarpet@yahoo.com

Iranian Carpet Exporters Association

Tel: (+98-21) 55634343, 55614229
Faks: (+98-21) 55634343

Hand - Made Carpet Manufacturers Cooperative

Tel: (+98-21) 44225486-9

Faks: (+98-21) 44225483

Iran Handicrafts Organization

Tel: (+98-21) 88902122-6

Faks: (+98-21) 88921567

Web: www.handicrafts.ir

E-posta: info@handicrafts.ir

Polypropylene Jute & Sack Producers Association

Tel: (+98-21) 22053763, 22048681

Faks: (+98-21) 22053012

Web: <http://aoppjisp.com>

E-posta: info@aoppjisp.com

Ferro Alloys Industries Masters Guild

Tel: (+98-21) 22019606-9

Faks: (+98-21) 22019610

Web: www.iran-ifc.com

E-posta: ferroalloy-association@iran-ifc.com

The Council of Gas Industries & Household Appliances

Tel: (+98-21) 88761311 , 88766140

Faks: (+98-21) 88761892

E-posta: s_shora@yahoo.com

Guild Association of Paraffin & Derivatives Producers

Tel: (+98-21) 88734197- 88732870

Faks: (+98-21) 88730337

Motor Oil Association

Tel: (+98-21) 88779191, 88787719-20, 88795825

Faks: (+98-21) 88881135

Paint & Resin Manufacturers Association of Iran

Tel: (+98-21) 22047195-9

Faks: (+98-21) 22047101

Web: www.parmai.com

E-posta: info@parmai.com

Paint & Related Products Manufacturers Cooperative Co.

Tel: (+98-21) 88966491, 88950413-88966430

Faks: (+98-21) 88966403

Web: www.taavonierang.com

E-posta: info@taavonierang.com

Iranian Tire Industry Association

Tel: (+98-21) 88798310- 88884814

Faks: (+98-21) 88798310

Oil Product Export Development Fund of Iran

Tel: (+98-21) 88515646

Faks: (+98-21) 88515747

Web: www.opexfund.ir
E-posta: mail@opexfund.ir

Iranian Oil, Gas & Petrochemical Products Exporters' Union

Tel: (+98-21) 88517111
Faks: (+98-21) 88517112
Web: www.opex.ir
E-posta: mail@opex.ir

Society of Iranian Petroleum Industries Equipment Manufacturers

Tel: (+98-21) 88730022
Faks: (+98-21) 88504127-8
Web: www.sipiem.com
E-posta: info@sipiem.com

Adhesive Manufacturers Corporation

Tel: (+98-21) 55638104
Faks: (+98-21) 55638104
Tel: (+98-21) 88756513-88746947-88753007
Faks: (+98-21) 721321
Web: <http://talay-e-abi.com>
E-posta: info@talay-e-abi.com

Iranian Society of Instrument & Control Engineers

Tel: (+98-21) 88813002
Faks: (+98-21) 88324979
Web: www.iransice.org
E-posta: iran_infoisice@yahoo.com

International Consultants & Contractors Association of Iran

Tel: (+98-21) 88065852, 88062094-7
Faks: (+98-21) 88060181
Web: www.iccair.com
E-posta: info@icca-ir.com

Export Promotion Fund for Mineral, Industrial Product & Engineering Service

Tel: (+98-21) 88832124, 88832135
Faks: (+98-21) 88832074
Web: www.ex-fund.com
E-posta: info@ex-fund.com

Iranian Airlines Association

Tel: (+98-21) 88759591-2
Faks: (+98-21) 88759794
Web: www.ir-aa.com
E-posta: aliari@ir-aa.com

Union of Cooperative Companies of Border Dwellers of I.R.Iran

Tel: (+98-21) 88957436-88957149
Faks: (+98-21) 88957149
Web: www.ista.ir
E-posta: info@ucc-BD.com

International Transport Companies Association of Iran

Tel: (+98-21) 88821388, 88821359, 88314691-5

Faks: (+98-21) 88822683

Web: www.itair.com

E-posta: ita_db@itair.com

Iranian Tour Operator Association (ITOA)

Tel: (+98-21) 22220071-2

Faks: (+98-21) 22220070

Web: www.daltour.com

Association of Air Transport & Tourist Agencies of Iran

Tel: (+98-21) 88758731-3

Faks: (+98-21) 88739389

Web: www.aattai.org, www.aattai.ir

Iran Informatics Companies Association

Tel: (+98-21) 88764043, 88760541-2

Faks: (+98-21) 88762037

Web: www.irica.com

E-posta: info@irica.com

Iranian Telecommunication Industries Syndicate

Tel: (+98-21) 88511863, 88513675, 88519829

Faks: (+98-21) 88519630

Web: www.telecomsyndicate.ir

E-posta: info@telecomsyndicate.ir

Iranian Software Companies Consortium

Tel: (+98-21) 88770761-88770763

Faks: (+98-21) 88770762

Web: www.sanaray.com

E-posta: info@sanaray.com

Union of Iranian Software Exporters

Tel: (+98-21) 88511721

Faks: (+98-21) 88511721

Web: www.uise.org

E-posta: info@uiseonline.org

Informatics Society of Iran

Tel: (+98-21) 88894540

Faks: (+98-21) 88894541

Web: www.isi.org.ir

E-posta: info@isi.org.ir, info@tartansys.net

Association of Iran Textile Industries

Tel: (+98-21) 66706394 , 66705770 , 66700017 , 66718658

Faks: (+98-21) 66705450

Web: www.aiti.org.ir

E-posta: info@aiti.org.ir

Association of Managers Experts of Iranian Shoe Industry

Tel: (+98-21) 88891197-8, 88805666

Faks: (+98-21) 88902359

Web: www.assomes.org, www.assomes.ir

E-posta: info@assomes.org, info@assomes.ir

Iran Textile & garment Industries Export Development Fund

Tel: (+98-511) 7646898, 7646899, 7646900

Faks: (+98-511) 7689787

Web: www.expotextile.com

E-posta: info@expotextile.com

Iran Textile Industries & Apparels Exporters Union

Tel: (+98-21) 88921494-88921493

Faks: (+98-21) 88921495

Web: www.iranapparels.com

E-posta: info@iranapparels.com

Commercial Knitwear Hosiery Production Association

Tel: (+98-21) 77531136, 77534428, 77533448

Faks: (+98-21) 77536973

Iran Exporter's Association of Textile Industries & Apparels

Tel: (+98-21) 88810521, 88825116

Faks: (+98-21) 88810521

Web: www.iranapparels.com

E-posta: info@iranapparels.com, admin@iranapparels.com

Gypsum Industries & Mines Association

Tel: (+98-21) 88318378

Faks: (+98-21) 88318500

E-posta: gypsum_associat2003@yahoo.com

Iran Foundry Syndicate (IFS)

Tel: (+98-21) 88820624, 88848731

Faks: (+98-21) 88826861

Web: www.iranfoundry.com

E-posta: info@iranfoundry.com

Iran Mine House

Tel: (+98-21) 88807799, 88893564, 88893565

Faks: (+98-21) 88805039

Web: www.mine-house.com

E-posta: info@mine-house.com

Iranian Associatin of Medical ,Dental & Lab Equipments

Tel: (+98-21) 66940814-15

Faks: (+98-21) 66426314

Web: www.imdle.org

E-posta: info@imdle.org

Iranian Auto Parts Manufacturers Association (IAPMA)

Tel: (+98-21) 88895321-3

Faks: (+98-21) 88891913

Web: www.iapma.com

E-posta: info@iapma.com

Iranian Ceramic Producers Syndicate

Tel: (+98-21) 88827059

Faks: (+98-21) 80821977

Web: www.irancer.com

E-posta: admin@irancer.com

Iranian Producers & Exporters of Mineral Products Association
Affiliated with Iran Chamber of Commerce, Industries and Mines

Tel: (+98-21) 88810522, 88846031-9

Faks: (+98-21) 88810522

Web: www.irempa.org

E-posta: info@irempa.org

Lead & Zinc Industries and Mines Association of Iran

Tel: (+98-21) 88769143, 88760489

Faks: (+98-21) 88769143, 88760489

Web: www.ilzima.org

E-posta: info@ilzima.org

Steel Producers Association of Iran

Tel: (+98-21) 88975659, 88975660

Faks: (+98-21) 88975658

Web: www.iransina.com

E-posta: info@iransina.com, ispa@hotmail.com

Syndicate of Steel Pipe & Profile Manufacturers

Tel: (+98-21) 88746336-7

Faks: (+98-21) 88746338

Web: www.ssppm.com

E-posta: info@ssppm.com

The Exporters Association for Mining, Industrial Products & Engineering Services

Tel: (+98-21) 88832523, 88832528

Faks: (+98-21) 88844703

Web: www.examie.com

E-posta: catchall@examie.com

Union of Manufacturers & Sellers for Jewels, Gold and Silver

Tel: (+98-21) 88841931, 88841933, 88810037-9

Faks: (+98-21) 88826590

Web: www.tgju.ir

Zarin Iran Porcelain Industries

Tel: (+98-21) 88770044

Faks: (+98-21) 88886517

Web: www.zariniran.com

E-posta: export@zariniran.com

Toos Hard Porcelain Complex

Tel: (+98-511) 6620307-10

Faks: (+98-511) 6620311

Web: www.toosporcelain.com

E-posta: info@toosporcelain.com

Specialized Society of Integrated Melamine & the Related Industries

Tel: (+98-21) 88822617, 88840359, 88301767

Faks: (+98-21) 88825798

Web: www.ccmri.com

E-posta: ccmri@ccmri.com

Association of Industrial Automation Companies

Tel: (+98-21) 88768783, 88768883

Faks: (+98-21) 88768883, 88768783

Web: www.iranautomation.org

E-posta: info@iranautomation.org

Measuring & Scaling Association

Tel: (+98-21) 77531711

Faks: (+98-21) 77531711

Paper & Cartoon Industry Managers Association

Tel: (+98-21) 88361435- 88362345

Faks: (+98-21) 88361435

Association of Cement Industries Employers

Tel: (+98-21) 88790766-88773808

Faks: (+98-21) 88795232, 8873808

Puya Sport Industrial Co.

Tel: (+98-21) 88309971-88301317-88824855

Faks: (+98-21) 88824855

Web: www.puya-sport.com

E-posta: puyasport@gmail.com

Wood Industries (Neopan , Fibre) Association of Iran

Tel: (+98-21) 77508700

Faks: (+98-21) 77508185

Iranian Syndicate of Heating refrigeration & Air-Conditionery Industries

Tel: (+98-21) 88800208-88908011

Faks: (+98-21) 88809917

Web: www.ishrai.com

Stone Association of Iran

Tel: (+98-21) 22376611-12

Faks: (+98-21) 22063134

Web: www.stoneassoc-ir.com

E-posta: info@stoneassoc-ir.com

Syndicate of Aluminum Industries of Iran

Tel: (+98-21) 88735735-88736955

Faks: (+98-21) 88735061

Tehran Gold Jewelry & Silver Industry Job Association

Tel: (+98-21) 88825999-88883811

Faks: (+98-21) 88827775

Web: www.ista.ir

E-posta: info@ista.ir

Association of the Cement Industries Employers

Tel: (+98-21) 88790766, 88795232

Faks: (+98-21) 88773808, 88795232

Iranian Tire Industry Association

Tel: (+98-21) 88798310, 88884814

Faks: (+98-21) 88798310, 88884814

E-posta: irtireinass@yahoo.com

Producers of Sanitary Faucet Association

Tel: (+98-21) 88849276, 88847090

Faks: (+98-21) 88849276

Tehran House of Industry & Mine

Tel: (+98-21) 22224265-6 , 22915208-12

Faks: (+98-21) 22256425

Web: www.iranhim

E-posta: info@thoiam.com

Wood Industries (Employers) Association of Iran

Tel: (+98-21) 88822769- 88304745

Faks: (+98-21) 88822769

E-posta: gaiwie@yahoo.com

Electrical Equipment & High Voltage S.S Manufacturers Syndicate of Iran

Tel: (+98-21) 88008615

Faks: (+98-21) 88008615

Web: www.sandica.org

E-posta: info@sandica.org

Switch & Socket Manufacturing Association

Tel: (+98-21) 77339290-2, 77884964, 77349580

Faks: (+98-21) 77339888, 77702739

Web: www.mahsanelectric.net, www.mahsanelectric.com, www.mahsanelectric.ir, www.mahsan.ir

E-posta: info@mahsanelectric.net, info@mahsanelectric.com

Industrial Equipment Manufacturers Association

Tel: (+98-21) 88769261

Faks: (+98-21) 88744958

Web: www.satsa.ir

E-posta: info@satsa.ir

Iran Association of Hygienic Cellulose Industries

Tel: (+98-21) 88711864, 88721848 , 88721175

Faks: (+98-21) 88724906

Web: www.iahci.com

E-posta: iahci@iahci.com

Iranian Association of Detergent, Hygienic & Cosmetic Industries

Tel: (+98-21) 88967115, 88958532

Faks: (+98-21) 88958533

Carpenters & Furniture Manufacturers Association

Tel: (+98-21) 77520322-3, 77522701-2

Faks: (+98-21) 77520324

Iranian Pharmaceutical Association

Tel: (+98-21) 88962329- 88965823

Faks: (+98-21) 88965479

Web: www.ipha-ir.com

E-posta: sanaye@ipha-ir.com

Electrical Panel Producers Syndicate

Tel: (+98-21) 88701051, 88701032

Faks: (+98-21) 88701052

Web: www.electricalpanel.org

E-posta: info@electricalpanel.org

Iran Wire & Cable Manufacturers Association

Tel: (+98-21) 88751141

Faks: (+98-21) 88761225

E-posta: info@iwcm.com

Iranian Lighting Manufacturers Association

Tel: (+98-21) 88508420

Faks: (+98-21) 88750757

Web: www.iranlighting.com

E-posta: info@iranlighting.com

Iran Motorcycle Manufacturers Syndicate

Tel: (+98-21) 22264728- 22264726-8

Faks: (+98-21) 22264725

E-posta: motursyndicate@yahoo.com

Mazandaran Province Exporters Association

Tel: (+98-151)3262854

Faks: (+98-151) 3242829

E-posta: esmsari@yahoo.com

Home & Office Furniture Exporters Union

Tel: (+98-21) 88064989

Faks: (+98-21) 88068101

Web: www.irfurniture.com

E-posta: info@irfurniture.com

Diğer Adresler

Tarım

Ministry of Jihad-e-Agriculture <http://www.maj.ir/>
Information Centre of Food & Agriculture Trade <http://www.iranagrofood.com>
Fruit & Vegetables Exporters Union <http://www.ofexunion.com/>
Casing Exporters Association of Iran <http://www.irancasing.com>
Iran Dried Fruits Exporters Association <http://www.irandriedfruits.ir>
Pistachio Producer's Co-operative <http://www.rppc.ir>
Saffron Information & Research Center <http://www.iransaffron.org>
Iran Handicrafts Organization <http://www.handicrafts.ir/Fa/default.asp>

Firma Rehberleri

Iran Yellow Pages <http://www.iranyellowpages.net>
Kompas Iran <http://www.kompasiran.com>
Iran Small Industries Information Network <http://www.sme.ir>

Ekonomi

Central Bank of the I.R. Iran <http://www.cbi.ir>
Export Development Bank of Iran <http://www.edbi.ir/>
Export Guarantee Fund of Iran <http://www.egfi.org.ir/>
Tehran Stock Exchange <http://www.tse.ir>
Central Insurance of Iran <http://www.cent-ir.com>
Statistical Center of Iran <http://www.sci.org.ir>
Institute for Trade Studies & Research <http://www.itsr.ir>
Economic Research Institute(ERI) <http://www.eri.ir>
Islamic Republic of Iran Customs <http://www.irica.gov.ir>
Banks & Credit Institutions <http://www.cbi.ir/simplelist/1462.aspx>

Sanayi

Ministry of Industries & Mines <http://intl.mim.gov.ir/>, <http://www.mim.gov.ir/>
Association of Confectionery Mgn. Co. <http://www.iranianacm.com>
Iran Dairy Industries Society (I.D.I.S) <http://www.ir-dis.org>
Apparels Exporters Union of Iran <http://www.iranapparels.com>
Textile & Garment Ind. Export Develop. Fund <http://www.expotextile.com>
Detergent,Hygienic & Cosmetic Ind. Association <http://www.dhci.org>
Association of plastic Industries <http://www.assoplast.com>
Iran Petrochemical Commercial Company <http://www.petrochem-ir.net>
National Petrochemical Company <http://www.nipc.net>
Oil Terminals Company <http://www.nioc-otc.com>
National Iranian South Oil Company <http://www.nisoc.ir>
Bandar Imam Petrochemical Company <http://www.bipc.org>
Oil, Gas & Petrochemical Exporters Union <http://www.opex.ir>
Esfahan Petrochemical Company <http://www.epciran.com>
Razi Petrochemical company <http://www.razip.com>
Arak Petrochemical Company <http://www.arpc-ir.net>
Tabriz Petrochemical Company <http://www.tpcu.ir>
Society of Petroleum Industries Equip. Mng. <http://www.sipiem.com>

Iran Shipbuilding & Offshore Industries Co. <http://www.isoico.com>
Steel Producers Association of Iran <http://www.iransina.com>
Association of Medical, Dental & Lab Equipments <http://www.imdle.org>
Ceramic Producers Syndicate <http://www.irancerps.org/>
Ferro Alloys Indust. Masters Guild <http://www.iran-ifc.com>
National Copper Industries Co. <http://www.nicico.com>
Iran Foundry Syndicate (IFS) <http://www.iranfoundry.com>
Esfahan's Mobarakeh Steel Co. <http://www.mobarakeh-steel.ir>
Informatic Companies Association <http://www.irica.com>
Syndicate of Steel Pipe & Profile <http://www.ssppm.com>
Telecommunication Ind. Syndicate <http://www.telecomsyndicate.ir>
Lighting Manufacturers Association <http://www.iranlighting.com>
Switch & Socket Mng. Association <http://www.mahsanelectric.com>
Electrical Panel Producers Syndc. <http://www.electricalpanel.org>
Indust. Develop.& Renovation Org. <http://www.idro.org>
Iranian Aluminum Company <http://www.iralco.net>
Institute of Standards & Industrial Research of Iran <http://www.isiri.org>

Medya

Islamic Republic News Agency (IRNA) <http://www.irna.ir>
Islamic Republic of Iran Broadcasting <http://www.iribnews.ir>

Bakanlıklar

Presidency of the Islamic Republic of Iran <http://www.president.ir/fa/>
Ministry of Commerce <http://www.moc.gov.ir/>
Ministry of Economic Affairs and Finance <http://www.mefa.gov.ir/>
Ministry of Foreign Affairs <http://www.mfa.gov.ir>
Ministry of Jihad-e-Agriculture <http://www.maj.ir/>
Ministry of Industries & Mines <http://intl.mim.gov.ir/>, <http://www.mim.gov.ir/>
Ministry of Road & Transportation <http://www.mrt.ir>
Ministry of Petroleum <http://www.nioc.org>
Ministry of ICT <http://www.ict.gov.ir/>
Ministry of Cooperatives <http://www.nioc.org>

Hizmetler

International Consultants & Contractors Association of Iran <http://www.iccair.com>
International Transport Companies Association of Iran (ITCA) <http://www.itair.com>
Exporters Ass. for Mining, Industrial Products&Engineering Services www.examie.com
Union of Iranian Software Exporters <http://www.uiseonline.org>

Turizm

Ministry of Culture & Islamic Guidance <http://www.ershad.gov.ir>
Iranian Culture Heritage & Tourism Organization (ICHTO) <http://iranmiras.ir/>
Carpet Museum of Iran <http://www.carpetmuseum.ir>

Ticaret

Iran Trade Promotion Organization <http://www.tpo.ir>

Iran Chamber of Commerce, Industries and Mines <http://www.iccim.org>
Islamic Republic of Iran Customs <http://www.irica.gov.ir>
Iran Trade Point <http://www.irtp.com>
Government Trading Corporation <http://www.gtcir.com>
Iran International Exhibitions Co. <http://www.iranfair.com/>
Iran Carpet Company <http://www.irancarpet.ir>
Fars Commerce Organization <http://www.farscommerce.ir>
Tabriz Commerce Organization <http://www.tabrizcommerce.org>
Boushehr Commerce Organization <http://www.boushehrcommerce.ir>
Kerman Commerce Organization <http://www.kermanbazargani.ir>
Kish Trade Promotion Center <http://www.kishtpc.com>

Ulaştırma

Ministry of Road & Transportation <http://www.mrt.ir>
Islamic Republic of Iran Shipping Lines <http://www.irisl.net>
Islamic Republic of Iran Airline <http://www.iranair.com>
Islamic Republic Of Iran Railways <http://www.rai.ir/site.aspx>
International Transport Companies Association of Iran (ITCA) <http://www.itair.com>
International North-South Transport Corridor <http://www.instc.org>
Road Maintenance & Transportation Organization <http://www.tto.ir>

Serbest Bölgeler

Secretariat of the High Council of Iran Free Trade- Industrial Zones <http://www.iftiz.org.ir>
Kish Trade Promotion Center <http://www.kishtpc.com>
Qeshm Free Area <http://www.Qeshm.ir>
Chabahar Free Zone <http://www.cfzo.com>

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Dış Ticaret Birliği (www.disticaretbirligi.org)
- Dış Ticaret Müsteşarlığı, Bilgi İşlem Merkezi Verileri <http://bilgi.dtm.gov.tr>
- Dış Ticaret Müsteşarlığı, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü
- Economist Intelligence Unit, Iran Country Profile, 2008.
- Economist Intelligence Unit, Iran Country Report, Haziran 2009.
- International Trade Center (ITC) TradeMap Veritabanı www.trademap.net
- İGEME İnan Ülke Raporu, 2008.
- T.C. Tahran Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Raporları ve Kurum Adres Listesi
- Tradepartners www.tradepartners.gov.uk